

RŐZSAHEGYI KÖNYVTÁR
744012
Gyomaendrőd, Blaha u. 21.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

VIII. évfolyam 2. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat * 2001. február

KÖSZÖNTJÜK OLVASÓINKAT A HARMADIK ÉVEZREDBEN!

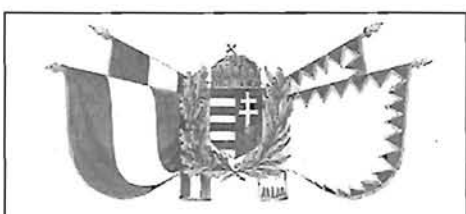
Kitüntetettjeink a Magyar Kultúra Napján

Kölcsy Ferenc 178 évvel ez előtt, január 22-én fejezte be a Himnusz, mely Erkel Ferenc megzenésítésével vált nemzetünk imádságává, himnuszává. Tudjuk, hogy Kölcsy volt az, aki a minden emberhez eljutó nemzeti irodalom megteremtésén fáradozott. A népköltészetből vett új hazafias költszetet teremtett. A rendszerváltozás első kulturális kormánya e napot, a Himnusz születésnapját, jelölte ki a Magyar Kultúra Napjául. Azóta minden évben az ország számtalan helységében rendeznek ünnepeket.

Számunkra e nap különösen nagy örömet hozott.

A Magyar Honvédség Művelődési Házában Budapesten, a Stefánia palotában, ünnepi megemlékezés keretében a Nemzeti Kulturális Örökség minisztériuma részéről Ecsedi István adta át a **Magyar Kultúra Lovagja** kitüntetést címet és okleveleket. A galán Szentpéteri Gabriella zongoraművész mutatkozott be, majd a Honvéd Művészegyüttes adott szórakoztató műsort az egybegyűlteknek. Dr. Jáki Ferenc írodalmár, a Magyar Kultúra Lovagja mondta el gondolatit a lovagokról.

Ez alkalmából vehették át **Vaszkó Irén** nyugalmazott tanárnő, mindenki szeretett lélekje, **Dr. Szilágyi Ferencné Németh Eszter** a kitüntetést címet. Vajon kell-e dicsérni őket? Vajon kell-e ismertetni munkásságukat? Vajon

OKLEVÉL

Vaszkó Irén

részére

a Falvak Kulturájáért Alapítvány a magyar kulturális örökség ápolása és fejlődésének elősegítése érdekében kifejtett önzellen tevékenységéért, kiemelten a

"Tanári példamutásért, a néprajzi örökség megőrzéséért"

a **MAGYAR KULTÚRA LOVAGJA** címet adományozza.

Budapest, 2001. január 22.
ALVAK KULTURAJÁÉRT
ALAPÍTVÁNY
1134 Budapest, Gödöllői út 29. V/2.
Tel./Fax: (36-1) 140-7717
Adószám: 19061747-1-41

Nick Ferenc
kuratóriumi elnöke

Mindketten a város kulturális életének meghatározó egyéniségei voltak Mindketten szűkebb pátriájuk hagyományait őrizve, ápolva, hirdetve hozták létre a Honismereti Egyesületet, mely azóta is a hagyományápolás műhelye. Ékes bizonyítéka annak, hogy csak múltunk ismerete s tisztelete vezethet el bennünket a Holnapba, immáron a XXI. századba.

Ugyanezen a napon s ugyanitt vehette át lovagi kitüntetését **Árkus Péter** régész. Munkásságából kiemelendő a dévaványai Bereczky régészeti hagyaték rendezése és az ebből létesített múzeum megnyitása, az endrődi tövisháti régészeti ásatásokban való részvétele, az endrődi régészeti múzeum anyagának szakmai rendezése.

Nagy-Britanniában, Londoni Magyar Kulturális Központban Rockenbauer Zoltán a nemzeti kulturális örökség minisztere adta át a gyomai születésű **Határ Győzőnek** (városunk díszpolgárának), írónak életműve elismerésül a Márai Sándor-díjat

Büszke lehet az a város, amelynek polgárai ily megbecsült kiftüntetésben részesülhetnek, s ez által munkásságuk országosan is ismertté válhatott. S valóban, büszkék vagyunk, hogy a magyar kultúra ápolásában kiemelkedő munkásságuk méltó elismerésre került.

Császár Ferenc

van-e ki ne ismerné őket szűkebb hazájukban? Bizony, néhez helyzetben van ilyenkor a „krónikás”. Kettőjük munkássága éveken át összefonódott.

Iréne nevéhez fűződik az Endrődi Tájháza létrehozása, aminek anyagát, bútorokat, tárgyakat a paraszti múlt emlékeit 40 éven át szorgalmasan gyűjtötte. Az endrődi régészeti gyűjteménynek is kezdeményezője volt. Nagy érdeme, hogy pedagógusként a gyerekeket megtanította a múlt tiszteletére, bevonva őket a gyűjtési munkába. Az endrődi szöttesek messze vidéken híresek voltak. 360 féle szöttek mintát mentett meg. Összegyűjtött több ezer olyan régi fényképet, amelyek mind a parasztemberek életét, munkáját, ünnepi szokásait mutatják meg a mai nemzedéknek. Összegyűjtötte a még fellelhető népszokásokat, az ő gyűjtése az Endrődi Betlehemes játék, a Három királyjárás, a Feketevasárnap kiállítás szöttek.

A tanárnő és tanítványai hozták helyre az útszéli kereszteteket.

Eszter nevét az Endrődi Füzetek fémjelzik, eddig 7 kötet jelent meg. Jelenleg Endrőd monográfiáján dolgozik. Sokat fáradozik író-olvasó találkozók megszervezésében. Nevelői munkássága példamutató volt, sokat tett a gyomaendrődi könyvtárak fejlesztése érdekében, mint annak vezetője.

Önnnek joga van tudni...

Hogy az évszázad első testületi ülésén miről döntött a Képviselő testület, január 25-én

Az eredetileg meghirdetett 22 napirendi pontot meg kellett toldani, mert ahogy azt már a megjelent civil érdeklődők számából következtetni lehetett, Kolozsvári doktor hívei ismét eljöttek, tehát valami ebben a témában ismét nem stimmel. Ezért a 4-es napirendi pont után, ami az intézményeik finanszírozási helyzetéről szólt, felvettük napirendre Kolozsvári Árpáddal kötött háziorvosi szerződés című soron kívüli előterjesztést.

A polgármesteri beszámoló első pontjaként a **Kultúra napján történt kitüntetések** kerültek ismertetésre. Mint ismeretes 3 +1 fő kapott kitüntetés a városért kifejtett munkáért. Azért írom úgy, hogy +1, mert mint köztudott Arkus Péter kitüntetése csak részben kötődik városunkhoz, nagyjából Dévaványai kulturális munkája jöhetett számításba, a díj odaítélésénél. Vaszkó Irén, Németh Eszter és Határ Győző kitüntetései elvitatathatalanul kötődnek Gyomaendrődhöz..

Megtudtuk, hogy **idén nyáron sem kell félnünk a szúnyogok zaklatásától**, mert a gyérítésükhöz szükséges nyári szőveltség megkötődött, sőt csatlakozott Cserkeszlő, Lakitelek, és Csárdaszállás is.

Az Okmányirodán lassan beáll a normális idejű ügymenet, a kezdeti nehézségeken már túl vannak az ott dolgozók, de még 1-2 hétig jobb, ha vár, akinek nem nagyon sürgős az elintéznivalója.

A népszámlálás, mint köztudott február hónapban lesz, városunkban 70 összeíró végzi el a feladatot, mindenki segítse a munkájukat.

A **Bethlen Szakiskola** ez év nyarán lehet, hogy átkerül az FVM-hez, és akkor már nem a város intézményeként fog működni. Régi kérés ez az iskola részéről, amit a Testület támogatott.

A polgármesteri beszámoló után napirend előtt elmondtam azokat a lakossági

kéréseket, amelyek az endrői piaccal kapcsolatosak. Kértem, hogy helyezzenek el a **piac előtt hirdető táblát, amelyre a Gyomaszolg Kft kiírja az elhunytak temetési idejét. A Damjanich utca egyirányúsítását kértem, valamint azt, hogy vizsgálják meg annak a lehetőségét, hogy a sikátori járda szélesítésre kerüljön**, mert a megnövekedett forgalom ezt mindenképpen szükségessé és indokoltá teszi.

A **helyi járatú autóbuszjegy árai február 1-től**, emelkednek, az egy úti menetjegy 70 forint, a teljes áru havi bérlet 1800 forint, a kedvezményes havi bérlet 690 forint. A kedvezményes diákberlet ügyintézése az iskolákban történik, tehát azoknak a gyerekeknek jár, akik állandó helyi lakosok, és a város iskoláiba járnak. Mint ismeretes 15 évre szól az a szerződés, amellyel kiadta a város a helyi buszközlekedést. Ennek során megalakult az Alföldi Közlekedési Kft, amelynek ügyvezetője: Rác József. A Kft alvállalkozója a korábbi üzemeltető Villántours Kft.

A Kolozsvári doktorral megkötött finanszírozási szerződést az Országos Egészségügyi Pénztár semmisnek tekinti, a körzetkijelölési mód miatt. A testületi döntés szerint a februári ülésre készíti el a főorvos asszony az új körzethatár kijelölést.

A vállalkozási formában működött óvodák 2001. évi támogatási összegét is jóváhagyta a testület, Szabadság úti óvoda: 4800Ft/hó/ellátott, Fő úti óvoda 4150 Ft, Kossuth úti 3750 Ft, Vásártéri ltp. Óvoda: 3500 Ft, Blaha úti óvoda, 3850 Ft, Selyem úti: 3850, Polyákhalmi óvoda 4800 Ft, Bölcsőde 11770 Ft. Abban az esetben, ha a 2001 évi infláció tényleges mértéke a 7%-os tervezettől 1%-nál nagyobb mértékben tér el, akkor a támogatás összegét korrigálni fogják.

Az óvodák működtetőinek előző évi írásos beszámolóit jól eső érzéssel kerültek jóváhagyásra.

Gyógytestnevelés, vízhez szoktatás, gyermektánc, idegen nyelvtanítási szol-

gálatással bővültek az óvodai oktatások. Sajnos több betöréses lopás is történt, ami igen nagy anyagi kárt okozott, ezt sajnálatlaltal vette tudomásul a Testület.

Bérleti díjak emelését hagyta jóvá a Testület, a Katona József Művelődési Ház működtetője és a Sportcsarnok működtetői által javasolt mértékben. Emelése került még a Tájháza a belépődíj, valamint az önkormányzati tulajdonú nem lakás célú bérlemények bérleti díja.

A szennyvízcsatorna hálózat II-III. ütem építésére kiírandó közbeszerzési eljárást a Duplex Kft fogja bonyolítani, a részvételi felhívás előminősítési eljárás kiegészítő feltételeit jóváhagyta a Testület.

Az önkormányzati törzsvagyonhoz tartozó utak, járdák fenntartási, üzemeltetési feladatait a jövőben a Gyomaszolg Kft fogja végezni.

A Számviteli törvény értelmében az önkormányzati vagyont értékben is nyilván kell tartani.

A vagyonértékelés rendező elveit, és módszereit a testület jóváhagyta.

A Hősök útja 51. sz. alatti ingatlant a Református Egyház el tudja adni abban az esetben, ha az Ált. Rendezési Tervtől való eltérő hasznosítást a Testület engedélyezi. A jövőbeni vevő –Gellai Imre vállalkozó – kereskedelmi és szolgáltató tevékenységet kíván ott végezni. Gipszkarton lemez, hőszigetelő és más zsákos, vödörös vakolat anyagok árusítására kerül sor. A Testület hozzájárult a kérelemhez.

Az állami támogatású bérlakás program beruházási költségét, 164 millió forintban, a hozzátartozó sajtóterő összegét 32,8 millió forintban hagyta jóvá a Testület.

A hunyai és csárdaszállási gyermekvédelmi feladatok ellátására a Gyomaendrői Városi Családsegítő Központ együttműködési megállapodást kötött.

A városi járóbeteg-, és szakellátás új szakrendeléssel bővült: ortopédia, pszichiátria, fizioterápia, gyógytorna. A gyógytorna színhelye: Mirhóhádi út 1.

Az óvodai és iskolai beíratások ideje: március 19. 20. 21-én lesz.

Császárné Gyuricza Éva

THERMIX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

☐ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☛ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☛ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☛ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☛ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☛ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

CIPŐTALPBÉLÉST
SZONDÁTÓL

Rózsahegy u. 11.
Telefon: (66) 284-301

* HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK *

Támogatások kérése

Városunk alábbiakban nevesített alapítványai, és egyesületei tisztelettel kéri olvasóinkat, hogy személyi jövedelemadójuk 1%-ával támogassák céljaikat.

Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.

Adószám: 19182030-1-13

Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok ápolása, megőrzése, publikálása, az Endrődi Füzetek további sorozatának, és Endrőd Monográfiája kiadása.

Adószám: 19056274-1-04.

Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, célja a Szent Gellért Katolikus Iskola támogatása

Adószám: 18372276-2-04

Önkéntes Tűzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület, melynek célja élet és vagyonmentés a városban és körzetében.

Adószám: 18371608-1-04

Hallható Hang Alapítvány, melynek célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása

Adószám: 18379383-1-04

Gyomaendrődi Városi Sport Egyesület, célja a helyi ifjúsági sport támogatása,

Adószám: 18370827-2-04

Dr. Farkas János Alapítvány, melynek célja tehetséges endrődi fiatalok tovább tanulásának biztosítása.

Adószám: 19062255-1-04

Öregszülői gyermekekért Alapítvány, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása

Adószám: 18376184-1-04

Új szolgáltatás!

Ez év januárjában Gyomaendrődön is (Szarvas és Dévaványa után) megkezdte áldásos munkáját 2 gyógytornász. Bracsok Ildikó gyógytornász és Inhoff Ildikó gyógytestnevelő.

Háziorvosi, kórházi, vagy szakorvosi beutalóval a gyógyulni vágyókat várják, hetente 3 alkalommal hétfőn, szerdán 10-13 óráig, és pénteken 8 óráig 11 óráig a Mirhóhát út. 1. sz. alatti (Gondozási Központ sarki épülete) jól felszerelt tornaterembe. A beutalóval rendelkezőknek a kezelést teljesen költségmentes, (a Társadalombiztosítás kasszájából fizetik a szolgáltatást).

A gyógytorna az alább nevesített esetekben különösen javasolt:

- gyermekkori mozgásfejlődési lemaradás,
- hanyag tartás, gerincferdülés,
- mellkas deformáció,
- lúdtalp, elhúzódó reumatikai degeneratív elváltozások (csipő, térd, váll, gerinc, hátfájdalom)
- műtétek, törések utáni állapot javítás,
- életminőség javítás, (főként idősek részére)
- terhes torna, szülésre való felkészítés,
- intim női torna.

A gyógytornára jelentkezni telefonon vagy személyesen lehet, a fenti időben. Telefonszám: 386-991, cím: Mirhóhát út 1. sz.

Örömmel üdvözljük a kezdeményezést, hiszen nem kell most már Szarvasra, vagy Békéscsabára utazni azoknak, akiknek gyógytornára van szükségük.

Csné Gyuricza Éva

II. Világháború áldozatainak emlékműve felújítása!

Az Endrődiek Baráti Köre és a Honismereti Egyesület a Hősök Emlékművének felújításához adományokat gyűjt. Kérjük, hogy aki teheti, támogassa e nemes kezdeményezést.

Az adományokat a Városunk Nagyjaiért Közhasznú Alapítvány Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezetnél vezetett 53200015-11042195 sz. számlájára lehet befizetni vagy készpénzben Gyuricza Zoltánnénál Lásbas utca 3. sz. alatt. Atutalás esetén kérjük a csekkre felvezetni: Hősök emlékének felújításához

UNGVÖLGYI JÁNOS -Térségi megbízott

Fogadó órai: február 6-tól keddenként 8-tól 12 óráig.

Helye: Vállalkozók Háza, Hősök útja 56.

Vállalkozóknak, civil szervezeteknek, intézményeknek

Pályázati lehetőségek... Széchenyi terv... pályázatok stb.

A Községi Ház február havi programja

3-án 17 órától: Nyugdíjas klub farsangi rendezvénye

7-én 18 órától: FKGP gyűlése

8-án 15 órától: Sakk klub. Várjuk az érdeklődőket!

10-én 18 órától: Endrődi Szent Imre Egyházközségért Alapítvány vacsorája

13-án 9-től 16 óráig: Nagyszabású könyvvásár

14-én 15 órától: Cukorbeteg klubja

17-én 17 órától: Magányosok Klubja farsangi összejövetele

24-én 19 órától: Farsangi Randevő bál.

Az Endrődiek Baráti Köre vezetősége március 3-án szombaton délelőtt 10.30 órakor hívja és várja tagjait és szimpatizánsait a baráti találkozóra, amelyen új vezetőség választására is sor kerül. Tagjainkat külön kérjük, hogy feltétlen jöjjenek, még akkor is, ha ebédre nem tartanak igényt. Ebéd 700.- forint, igénybevételére jelentkezni lehet Timár Imre 06-1/326-75-67. Császárné Gyuricza Éva 06-66/386-323. és Fülöp Imréné telefonján 284-435.

A találkozó helye Budapest XI. Ker. Etele út 68. (SZÁMALK étterme)

Endrőről autóbusszal tervezzük az utazást. Az autóbusz idejében való megrendelése miatt kérjük az endrődiek mielőbbi

A Városi Sportszarnok február havi programtervezete

Női konditorna: Hetente hétfőn 18.00 - 19.00-óráig
Csütörtökön 17.30 - 18.30 óráig

Vezeti: Varga Lajos tornász olimpikon

Női kosárlabda: hetente hétfőn 18.00 - 19.00 óráig
Csütörtökön 17.30 - 18.30 óráig.

Vezeti: Cs. Nagy Lajos testnevelő

Női kézilabda: hetente pénteken 20.00 - 21.00 óráig

Vezeti: Sípós Dezső testnevelő

Röplabda: (MIX) hetente hétfőn 19.00 - 20.00 óráig.

3-án 8.00 - 9.30 óráig Góliát
10.00 - 17.00 óráig SAS kupa kispályás teremlabdarúgó torna
17.00 - 20.00 óráig „B” csoportos kispályás teremlabdarúgó bajnokság

4-én 8.30 - 11.00 óráig Góliát
13.00 - 19.00 óráig „A” csoportos kispályás teremlabdarúgó bajnokság

10-én 8.00 - 9.30 óráig Góliát
9.30 - 11.00 óráig Gólsuli
13.00 - 19.00 óráig „B” csoportos kispályás teremlabdarúgó bajnokság

11-én 8.30 - 11.00 óráig Gólsuli
13.00 - 19.00 óráig „A” csoportos kispályás teremlabdarúgó bajnokság

17-én 8.00 - 16.00 óráig Németh farsang Kupa helyi kispályás teremlabdarúgó torna III. IV. korcsoport. Nevezési határidő: 2001. 02.-től 09.-ig a Sportszarnokban.

18-án 8.00 - 15.00 óráig Farsang Kupa helyi kispályás labdarúgó torna. V.-VI. korcsoport. Nevezési határidő: 2001. 02.-től 09.-ig a Sportszarnokban 15.00 - 20.00 óráig A csoportos Kispályás teremlabdarúgó bajnokság

24-én 8.00 - 9.00 óráig Góliát
9.30 - 11.00 óráig Gólsuli
13.00 - 18.00 óráig Hármas-Körös Kupa férfi kézilabda torna

25-én 8.00 - 10.00 óráig Gólsuli
10.30 - 12.00 óráig Hármas-Körös Kupa férfi kézilabda torna döntői
13.00 - 19.00 óráig A csoportos kispályás teremlabdarúgó bajnokság

BÉRBEADÓ MEZŐGAZDASÁGI MŰVELÉSRE 9,2 Hektár szántó 358 AK. értékben közel az endrődi városrész határához (Kisréten a volt spárgás föld) azonnalra. Érdeklődni lehet: 386-689 telefonszámon.

Memoriam

Szülőföld: Böleső, majd koporsól
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavasz zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Tímár Máté

Puskás László

Köröstarcsa
1921
Gyomaendrőd
2000.

Puskás Károly gazdálkodó és Varga Julianna házasságából három fiúgyermek született, akik közül egy 16 évesen a Hármaskörös áldozata lett.

Laci élénk fantáziájú, széles érdeklődésű volt. Elemi iskoláit a szülőhelyén, a polgárit a szomszédos Mezőberényben végezte példás eredménnyel. A haladó gondolkodású szülők Debrecenben, a Tanítóképzőbe írták be a zene iránt is igen fogékony és meggyerő testi-lelki tulajdonságokkal megáldott fiút, aki orgonaművészeti álmokat dédelgetett lelkében.

A képesítő után, 1941-ben Kölcsházán kezdte kántor-tanítói tevékenységét, uradalmi iskolában I-IV. osztályban és remek oktató-nevelő munkát végzett. A tanárok és a szülők is gyorsan kegyeibe fogadták.

Élete következő állomása: amikor katonai szolgálatra vonul be. Debrecenben, majd Sátoraljaújhelyen katonáskodott. A háború idején önkéntes frontszolgálatra jelentkezett. Az orosz fronton harcolt két évig. Majd nyugati fogságba került súlyos lábsérüléssel, ami csaknem az életébe került, rokkantsági nyomot hagyva.

*Madi F. Olajipőkészítő-
fogtechnikai és kereskedelmi
Kft*

Telephely: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 45.

Telefon: (66) 386-578

Két évi fogság után jött haza, Büngösd major iskolájában kapott állást. Kiváló pedagógiai munkájára felfigyelt a megye művelődési vezetője.

1949-ben Endrődre helyezték igazgatónak a volt polgári iskolához. Mikor a személyzeti osztályon elbeszélgettek vele, hogy a klerikális reakció főfészekét, a volt egyháziakat szét kell robbantani, Dr. Csókási Bélát és tantestületét szét kell szórni, kertelés nélkül bejelentette, hogy nem vállalja a megbízatást. Így Endrőd-Öregszőlő Szarvasi úti tanyai iskolájához kérte magát az I.-IV. osztály tanítására. Az addig külön leány- és fiúiskolát összevonták belterületi igazgatósággá, Borbély Sándor irányításával. Kialakítottak egy tanyai igazgatóságot is.

1951-ben már Endrőd és Gyoma közt lévő külterületi jellegű Besenyszögi iskola I.-IV. osztályát vezette.

1949-ben kötött házasságot. Két gyermekük született. Szegeden a pedagógiai főiskola levelező hallgatójaként földrajz és biológia szakon képezte magát. Bár a legeredményesebben működő pedagógusok egyike volt, soha jutalmazásban, kitüntetésben nem részesítették. Elvei nem egyeztek a hivatalos irányzattal és ezt feljebbvalóival is bátran, és határozottan tudatta. Ahol csak lehetett éreztették vele a hatalom erejét. Olyan értékelést is kapott, hogy: „az ilyen embert agyon kellene lőni”.

Végül a volt országgyűlési képviselő a 2.sz. Ált. Iskola vezetője Varga Zsigmond tantestületébe kerülve sorsa megnyugvásra jutott. Biológiai tudását a szakirodalomban is hasznosította.

1950-től hódolhatott kedvenc szenvedélyének, sólymáskodott és ezen a téren is kiváló szakembereket nevelt. Szerette a könyveket. Szeretett beszélgetni, szeretett magyarázni, tanítani. Határozott véleményét soha nem rejtette véka alá. Éveken át a református egyház presbitere volt, ami annak idején nem tartozott az „díjazott” tisztségek közé.

Arany diplomát kapott.

Évek óta már súlyos szívbetege kórozta. Betegségének súlyát jó gyermekei, unokái, és dédunokái tették napfényessé. Főiskolás, egyetemista volt tanítványai gyakran felkeresték. A Magyar Solymász Egyesület 8 tagja madarasan vett részt temetésén és elismerő szavakkal búcsúztatták a távozó nagymestert. Egykori tanítványa, Halászné dr. gyönyörű beszéddel búcsúzott szeretett osztályfőnökétől. Rokonain, hozzátartozóin kívül sok száz gyászoló kísérté utolsó útjára a város pedagógusát. Hivatalos elismerésben ugyan soha nem részesült, de annyi ember szívében él, hogy nem fogjuk elfelejteni!

MÁRTON GÁBOR

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek
Szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanyszerelési anyagok
GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.
Telefon: 386-909

Régi utcák, utcanevek Gyomán - II.

Folytatva a régi gyomai utcák krónikáját, soron következnek most éppen a **Rákóczi utca**, melynek régebbi neve volt; „Nagy-Pintze utca.” Dehogy az a bizonyos nagy pince ez utcában lett volna, vagy a felső végiben a városháza fele ma már nem tudjuk. Az egyik magyarázat szerint valahol a Rákóczi utcában volt a községi pince s innen vette volna a nevét. Én is emlékszem még, hogy a régi piactér helyén (ahová most a Kner család emlékhárfáit is ültették), volt egy nagy telek üresen, rozoga deszkakerítéssel elkerítve, s itt volt a községi jégverem pince. Alkalmadtán ebben bort is tartottak – a régi, szép időkben –, de legfőképpen kemény télen a Körözs folyó jó araszra hízott jégpáncéljából ügyesen kivágtott jégtáblákat tartották itt. Akkor is kellett az italfélét, húst, ezt-azt hűteni. S ott abban a pincében olyan szépen egybe maradt az a sok szép jégtábla - kánikulára is - nyáron is, mint annak a rendje. Hátha ez a pince adta volt az utca nevét, az utca végiben, hiszen az utcák valaminek való irányultsága is utcanévadásra adott indokot. 1906-tól II. Rákóczi Ferencről, Rákóczi utca. Bizonyára szerepet játszott a névadásban, hogy éppen 1906 októberben volt a – bujdosók - „Nagyságos fejedelem” hamvainak újratemetése a kassai Szent Erzsébet dóm altemplomában.

Az Arany János utca (1906-tól) előtte Csárda utca nevet viselte. Az Arany János utca 6. sz. alatti telken (Kereki-féle ház helyén) volt a múlt században – mit nem mondok! Meg kell ezt szokni! a 19. században volt egy csárda Hunyadi utca Arany János utcasarkon, s szinte biztos, hogy erről kapta nevét. Már 1851-ben is Csárda utca néven ismert az Arany János utca. A Mirhó háton lakott gazdák kedvelt helye volt ez a csárda, levéltári források szerint alkalmanként itt boros fővel meggondolatlan, megvérezéssel járó verekedések is voltak. Merthogy minden valamire való gazda s gazdalegény bottal járt ide is, füttykőssel. Hiába tiltották 12 pálca ütések s az egy azaz 1 váltóforintok leszurkolása, elszervezése. Szenvedés volt ez mindenhol, különösen a váltóforinttól való búcsú a városházán, a

jegyző úr kezeihez. Sok jóféle Arad-hegylajai bort lehetett volna azért lekortyolni meszely számra. De hát akit rajtakaptak a füttykősök csattogása közepett, annak a törvény értelmében szenvedni kellett, meg aztán otthon vagy ídesanyámasszony, vagy hitese feleség borogatta a fején nőtt gugákat a verekedős delikvenszeknek, ipséknek, gazd' uramnak.

A mostani **Kisréti utca** visszafelé nézve az időben volt Vorosilov utca, de hogy mi az ördögnek tisztelte Gyoma Kliment Jefremovics Vorosilov boldogult cári doni kozák őrmestert, majd szovjet marsallt utcával? Nem tudom. Tán Gyomán is járt vadnyúlhajtáson, mint Mezőberényben? S ennek emlékére. Lehet. Szeretett a marsall enni, inni ez utóbbit nagyon, – ahogy a berényiek mesélték volt, meg–meg visongó, vesés menyecskéket, kiket elébb kergetni kellett, hogy majd megálljanak. Ez utóbbiakból legalább tizet kellett „kizáritani”, legyen miből válogatni. A marsall előtt 1851-ben Motrogály utca volt ez az utca. Több évi nyomozások után sem tudtam még e szó értelmére, nyomára rábukkanni. Keresse hát más is. 1906-tól 1945-ig Baross utca volt, a vasútépítő vasminiszter nevére. Öröndetes, hogy az egykor errefelé s még lejjebb is elterülő, vizenyős helyről, a régi térképen is feltüntetett Kisrét-ről kapta újabb nevét. Ha már a Kisréti kaszinó elenyészett, ez utcanév legalább őrzi e régi földrajzi helynevet.

A mostani **Kiss Bálint utca** 1931-től egyszer már volt ilyen néven elnevezve Kiss Bálint rektortanító uramról. Néhány emlékezetű tanítójáról a gyomai református eklézsiának. Aztán 1949 táján Dimitrov utca a bolgárok mauzóleumos nagy vezériről, de mán most ő sincs a mauzóleumban. Itt is kérdőjel marad a nagy igyekezet utcakereszteles tárgyában. 1851-ben Kisrét utca, 1883-ban Kis réti utca volt. Most e név, mint fentebb olvashatjuk, – egy utcával arrébb került – feljebb a város központja felé. 1906-1931 között Selyem utcának nevezték.

1931-től Vörösmarty Mihály utca a következő utcánk lefelé haladva. Neves, nagy költőnk utcája valahogy megsúszta az át- és kikeresztelek korát. 1851-től volt Matakerti utca, mert a hajdani – mára már beépült – Matakertnek (szőlőkert) irányult. Ez a kert egy a kert szélén lakó Matakert nevű családtól kapta nevét. Később kutyás kertnek is nevezték, mondván, hogy sok kóbor kutya

szaladgált benne. Az elején 1760-1800 között reformátusok temetője volt. Ez a temető később nyugat fele bővült s ma is láthatni maradványát, az un. öreg temetőt. 1883-tól is Matakerti utca, majd 1906-tól 1931-ig Kertész utca

Hámán Kató utca következik. Hogy e politikai személyiség mit tett Gyoma érdekibe, nem tudom. Előtte 1851-től Zöldfás utca, 1883-tól Zöldfa utca, majd 1931-től Szabolcska Mihály utca. Kedves, jóízű, jó hangulatú szép verseket író költőnk hát innét kifogyott.

Cs. Szabó István

Köszönöm...

(Valentin napra virág helyett)

Köszönöm, hogy életet adtál,
köszönöm szíved ritmusát,
hogy felve örökdétl feletem,
hogy felhőtlen boldog lehettem,

hogy tanítottál mosolyogni,
hogy óvtad botló léptemet,
hogy felém tártad ölelőleg
betegágyamnál két kezéd,

hogy szereted belém áradt,
s másoknak is bőven jutott,
hogy meséidnek sok-sok hőse
mind kedves ismerős nekem,

hogy télben is tavasz csapott meg,
s a jégvirág rózsát nyitott,
hogy a hegedűn dal született,
mely tündér ablakot nyitott,

hogy volt aki kezemet fogta,
ha rám csüggedés, bánat szállt,
hogy megkaptam a bókokért
mosollyal fizető leányt.

Köszönöm az emlékeket,
hajad és tested illatát,
az éberem álmodott szépet,
ifjúságom boldog korát,

hogy lányokat szültél öröme,
hogy kedvesek az unokák,
hogy kimeríthetetlen készlet
a szeretet, mit rám hagytál,

hogy majd a végső utamon
könnyezik sok-sok szép Virág,
és pihenésem nyugalom lesz,
mert örök lesz a boldogság.

MÁRTON GÁBOR

Mindent egy helyen a Piktör Boltban!

Gyomaendrőd, Fő út 212.

(telefon: 66/283-079)

Déaványa, Árpád út 47

(telefon: 483-318)

Kapható!

Festékek, lakkok, ecsetek,
Szerszámok, zárok, vasalások, és linóleumok.
Podlóburkoló lapok mintá után,
hosszú ragasztók, fugázó aljzat kiegyenlítő,
TIKKURILA Számítógépes színkeverés.
Több mint 2001 színből választhat!

Katolikus oldal

FEBRUÁRI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

február 11-én és 25-én, vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 15 órakor.

BEMUTATJUK...

Az endrői Egyházközség gondnokát szeretném Önöknek bemutatni, Kedves Olvasó!

Ambrózi László, 67 éves, 1993-tól látja el a gondnoki teendőket (nevezhetnének tempomatyának is).

- Tulajdonképpen mi egy gondnok feladata?

- Elég összetett. Figyelemmel kell kísérni a plébánia, a templom állagának állapotát, a temetőink rendjét és tisztaságát, a megfelelő javításokat időben igényelni és elvégeztetni, egyházi ünnepek alkalmával szervezési teendők, stb.

- Gondnok úr, előtte mivel foglalkozott?

- 1967. óta dolgoztam az Endrői Cipész Szövetkezetnél, mint cipőipari gépszerelő. Nagyon szerettem a szakmámat.

- Most mivel tölti idejét?

- Jelenleg is dolgozom, mint vállalkozó.

- Boldognak tartja-e magát?

- Igen. Feleséggel 45 éve élek boldog házasságot. Ez

számomra nagyon fontos, hogy jóban-rosszban együtt vagyunk.

- Minek köszönhető, hogy megtalálta helyét a világban?

- Mindig a jövőbe vetett hitem és reményem segített az akadályok leküzdésében, amiben nekem is volt részem.

- Mikor örül legjobban?

- Amikor a két kis unokám - Tibike és Bettike - átölel, és azt mondja: Tata, nagyon szeretlek Tégedet!

- Gondnok úr kezdeményezője volt egy alapítvány létrejöttének, mi is volt ez?

- Ez a Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, aminek feladata temetőink rendbetétele, anyagiakkal való segítése. Ezt hál' Istennek sikerült megvalósítani, csak egyre kevesebb a jólelkű adományozó. Ennek az alapítványnak vagyok egyik alapítója.

- Most, február 10-én lesz az egyházközségi vacsora, ez is az Ön kezdeményezése!

- Igen. Ennek bevételét is az alapítvány számlájára fizetjük be minden évben.

- Sőt, Ön a főszakács, aki mindig megfőzi a finom birkapörköltet.

- Nagyon szeretek főzni, és ha ezzel másoknak örömet okozok, akkor ez jó érzéssel tölt el.

- Köszönöm a beszélgetést. Önnek és kedves családjának hosszú életet és jó egészséget kívánunk.

Egy idézettel szeretném zárni, amit gondnok úr küld mindannyiunknak: „A szeretet és az őszinteség ne maradjon ki senkinek az életéből!”

fr. Ungvölgyi János

FEBRUÁR HÓNAP ÜNNEPEI

- 2. péntek: Urunk bemutatása (Gyertyaszentelő Boldogasszony)
- 3. szombat: Szent Balázs püspökök és vértanú
- 4. vasárnap: Évközi 5. vasárnap
- 5. hétfő: Szent Agota szűz, vértanú
- 6. kedd: Miki Szent Pál és társai vértanúk
- 10. szombat: Szent Skolasztika szűz
- 11. vasárnap: Évközi 6. vasárnap
- 14. szerda: Szent Cirill és Metód, Európa társvédőszentjei
- 17. szombat: A Szervita rend hét szent alapítója
- 18. vasárnap: Évközi 7. vasárnap
- 21. szerda: Damiáni Szent Péter püspök, egyháztanító
- 22. csütörtök: Szent Péter apostol székfoglalása
- 23. péntek: Szent Polikárp püspök és vértanú
- 24. szombat: Szent Mátyás apostol
- 25. vasárnap: Évközi 8. vasárnap
- 28. szerda: HAMVAZÓSZERDA

Könyörgés a családért

Atyaisten,

Tőled származik minden anyaság és apaság a mennyben és a földön,

Te vagy a Szeretet és az Élet.

Add, hogy minden család a Földön –

Fiad, Jézus Krisztus segítségével,

aki Asszonytól és a Szentlélektől,

az isteni kegyelem forrásából született

- az élet és a szeretet igazi szentélye legyen az állandóan megújuló emberi nem számára.

Kegyelmed vezesse a házastársakat, hogy gondolkodjanak és dolgozzanak családjuk, és a világ minden családja javára.

Add,

hogy a fiatalok a családban szilárd támaszt találjanak nemeslelkűségüknek, az igazságban és a szeretetben való növekedésüknek.

Add,

hogy a házasság szentsége által megerősített szeretet legyőzze a gyengeségeket és kríziseket, amelyekkel családjaink olykor találkoznak.

Végül kérünk, add,

hogy a názáreti Szentcsalád közbenjárására az Egyház a világ minden népe között sikeresen végezze küldetését a családban.

Mindezt szívből kérjük, Tőled, aki az Élet, Igazság és Szeretet vagy, a Szentlélekkel egyetemben. Amen.

a Magyar Katolikus Egyház

www.katolikus.hu

Az oldalt szerkeszti: Iványi László plébános

Harangjainkról

A harangok elvitele, 1917-ben. Zelenka János plébános mellett Gyenes György kondoros-tanyai (ma Hunya) lelkész, a jobb szélső káplán mellett Ujházi Miklós kántor.

1917. májusában már lassan 3 éve dúlt az első világháború. Naponta húzták meg a lélekharangot, hogy elsírassa a szerb, majd orosz, végül Piave hős hősi halottait. Május 12-én 7 katona egy katonamérnök vezetésével megjelent, hogy átvegye és elszállítsa a templom harangjait. A munka 3 napig tartott. Ezernyi nép fájdalmas megilletődéssel, zokogva csókolta, majd illatos virágfüzékkel koszorúzta a földre érkező harangokat, melyeket május 17-én szekérre téve népes processzióval kísérték a gyomai vasúttállomásra.

A plébános úr (Grócz Béla) szentmise után szenteltvízzel meghintette és a nép zokogása közben Ujházi Miklós főkántor saját szerzeményével búcsúztatta őket, (bevégeztem földi pályám gyászének dallamára). Ime néhány versszak a költeményből:

A harangok vándorolnak,
Még ma itt, s már messze holnap,
Fáj, hogy segítség nincs semmi,
Hogy búcsút kell tőlük venni.

Úgy érzi a lelkünk, éltek,
Hogy figyeltek beszéltek:
Hol vidám szó, hol bús ének
Mintha velünk éreznének.

...

S ezután már nem lesz ez sem,
Hogy szebb jövőt ígérhessen,
S nem zokog, ha a sírt assák
Értünk a kis lélekváltság.

Nagy haranghoz az öreg nép
Búcsúzni járt, átölelték,
S egy kívánság mindnek könnye:
Csak temetni visszajönné!

...

Menjete, s a küzdő népet
Győzelemhez segítsétek
S ha a harcok véget érnek,
Mégint Istent dicsérjétek.
AMEN

Az elvitt harangok:

1. Nagyharang, Hangja: E, átmérője 1 m 24 cm, magassága 1 m 78 cm, súlya 1049 kg Fölrirata: Szent Imre herceg tiszteletére öntetett Pesten, 1832.

2. Hangja: Gisz, súlya 466 kg, készült 1856. Fölrirata: Szűz Mária és Szent József tiszteletére.

3. Hangja: C, súlya 85 kg. Öntve Pest; 1835,

4. Lélekváltság, súlya 27 kg, készült 1805-ben

5.-6. Kondorostanyáról (Hunya) 2 harang: a Szent László harang súlya 109 kg, öntve Aradon, a másik súlya 67 kg, öntötték Pesten 1869-ben

7.-8. Elvitték a Décspáskomi iskolából a 44.5 kg-os és Örménykút iskolájától a 10 kg-os harangocskát.

A nyolc harang összesen 1859.5 kg. Melyért 3,614 koronát fizettek.

Ezek pótlására 1922.-ben a D hangú Szent Család nagyharangot és 1923-ban elkészült 977 kg-os harangot Kovács István és neje Sóczy Mónika adományozta.

Az endrődi hívek adományaként készült el a Szent Imre harang, felirata: Endrőd népének légy hű menedéke. E két utolsó 1923-ban augusztus 20-án áldott meg.

Utolsó harangtörténet

1944 október 6-án a megszálló orosz tankjaikkal tűz alá vették templomunkat. Ok: a templommal szembeni községháza udvarán agyonlőtt tisztjük volt. Megtorlásul kivégeztek 3 polgári személyt. (2 tüzoltót, 1 hivatalsegédet) Majd a mezőtúri határból lövészárók ásásból hazaérkezett Daszkál István káplánunkat is letartóztatták. Nagy oka lehetett a tiszt halálának. Miután káplánunk minden kétséget kizáróan igazolta ártatlanságát, szabadon engedték.

Az ágyúzásban a szentély falai, ablakai súlyosan megsérültek. A torony „totálkáros” lett. A Szent Imre nagyharang romos lett. Újraöntése 1948 március 15-ére történt meg, addig csak a „kisharang” szólt. A szabadságharc centenáriumának ünnepségén, délben, újra hallatta csodás zengését az újraöntött nagyharang.

Azóta a harangokban sorsdöntő változás történt; elektromos árammal a sekrestyéből működtethetők.

A harang avatására írt versem néhány sorával zárom az emlékezést:

Zúgjon öblös, erős, mély hangod,
hogy szívünk dobbanjon rája.
Kulcsolódjon össze két kezünk,
szánk nyíljon átok helyett imára.

Hirdesd, hirdesd öreg harangunk,
hogy nem mindegy, hogy nincs hiába,
ez már tavasz, itt van a Húsvét,
s méltók vagyunk feltámadásra.

Majd – ki tudja? – talán már holnap,
mikor fekszem békésen, holtan,
kondíts reám öreg harang,
mert ma én is rólad daloltam.
1948. március 15.

MÁRTON GÁBOR

Sarokház
Csemege
Ct.: Tímár Vincé

Partner üzletház tagja

Kedves vásárlóink!
Termékeinkkel mindig az Önök szolgálatában állunk!

- ☞ Folyamatosan friss húsok
- ☞ akciós termékek
- ☞ kolbászhus minden mennyiségben
- ☞ cukrászsütemények
- ☞ tortarendelést felvesszünk

Blaha u.27. Tel.:386-691
Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 6.30-tól 17 óráig
szombaton 6-tól 12 óráig
vasárnap 7-től 10 óráig.

Czer év magyar történelmének eseményei

Képeink a magyar állam megalakulásának eseményeit mutatja be:

Szent István kihirdeti a kereszténységet c. falfreskó, mely Székely Bertalan munkája s a budapesti Mátyás templom Gara kápolnájában látható.

Szent István Mária oltalmába ajánlja Magyarországot c. festmény a XVIII. Század második feléből származik Maulbertsch követőjének munkája.

Szent Gellért életének eseményei az Anjou Legendáriumból: A Szentföldre zárandókló Gellért megjelenik István király előtt, ki rábeszéli őt, hogy maradjon Magyarországon, Gellért bakonybéli remeteségében könyvet ír, Gellértet csanádi püspökké szentelik, Gellért prédikál a népnek.

Endre király koronázása c. falfestmény, mely Székely Bertalan munkája s a Pécsi Székesegyházban található

Szt. István nevéhez fűződik az államalapítás nagy műve, mely szorosan összetartozik a kereszténység bevezetésével. Királyságának kezdetét mutatja be az első kép. Bár tudjuk, hogy a kereszténységért sokat tett már apja Géza fejedelem, de már Taksony vezér is építtetett templomokat. Élete során sok harcot kellett vívnia az ellene törő lázadókkal 1003-ban leveri az Erdélyben uralkodó Gyula fejedelmet, 1008-ban leveri a lázadók Maros vidék urát, Ajtonyt, 1031. elkészíti intelmeit fia és várható örököse Imre számára.

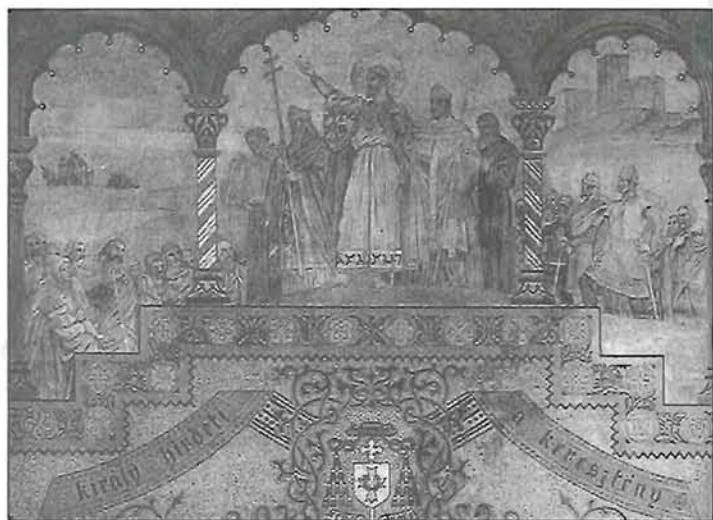

1038. augusztus 15-én Szent István meghal. Halála előtt a krónikák szerint Magyarországot Mária oltalmába ajánlja Ez a cselekedete jelképes üzenetet is hordozott a nyugati és keleteli egyházak felé: hogy Magyarország megőrzi önállóságát.

Szent Gellért élete és mártíromsága bizonyítja, hogy még sokat kellett tenni a kereszténység megszilárdításáért. 1026 táján érkezik Gellért Magyarországra (980 körül született Velencében), hogy részt vegyen az itteni egyházépítésben. Mint tudjuk Szent István fiának nevelője lesz. 1023-ban visszavonul a Bakonyba, s e remete éve alatt könyveket ír. 1030-ban Szent István rá bizza a csanádi püspökséget. Ezeket az eseményeket ábrázolja az Anjou legendárium. 1044-ben megtagadta Aba

Sámuel koronázását, aki 50 magyar főurat végeztet ki, s megjósolta a király halálát, a pogány lázadást. 1046. szeptember 24-én pogányság visszaállítására törekvő békési Vata áldozatául esik, amikor taligára téve a Kelenföldi hegyről (ma Szent Gellért hegy) letaszítják és megölik.

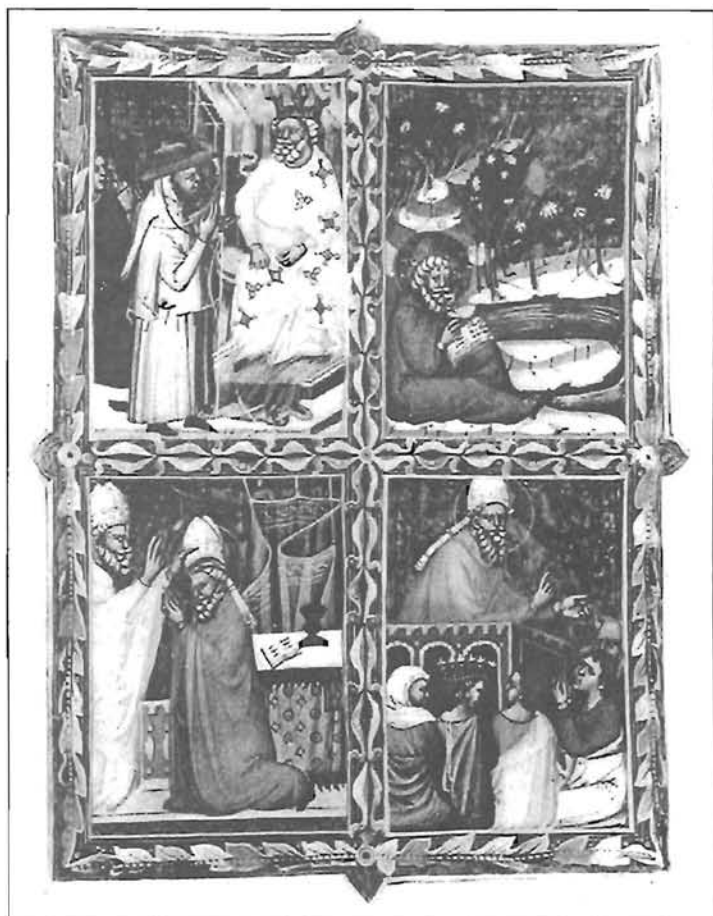
Szent István halála után a korona s az ezzel járó uralkodói cím sok viszontagságon ment keresztül. 1038. augusztus 15-én Szent István unokaöccse (Orseolo) Péter trónra lép, uralkodik 1041-ig. A magyarok fellázadnak Péter zsarnoki uralma ellen és Szent István másik nővérének fiát Aba Sámuel választják királyuknak, uralkodik 1044-ig, amikor III. Henrik német-római

császár seregei elől Hevesbe menekül, ahol megölik. Péter újra trónra lép s uralkodása 1046-ig tart. Majd az ellene fellázadt magyarok visszahívják az Oroszországban élő Andrást és Levente herceget. I. András (Endre) 1046-ban Székesfehérváron trónra lép. (Ezt ábrázolja Székely Bertalan képe) Uralkodik 1060-ig. I. András István mintájára pénzt veret. 1055-ben Tihanyban bencés kolostort alapít. A Béla herceggel vívott csatában sebesülten fogságba esik, s rövidesen meghal. Az általa alapított tihanyi monostorban temetik el. Özvegye és fia Salamon IV. Henrik királyhoz menekül.

E korban tehát egyszerre jelenik meg az idegen, de nemzetellenes műveltség és a nemzeti, de műveltségellenes irány párharca. Hazánk fennállását annak köszönhetette, hogy egyik uralma sem volt és nem is lehetett hosszú tartamú.

Forrásmunkák: A Magyar Nemzet Története (ATHENEUM Kiadó1896). Magyarország Történelmi Kronológiája I. kötet (Akadémiai Kiadó 1983). Bakó Zsuzsanna: Székely Bertalan (Képzőművészeti Kiadó 1982) Képes Magyar Történelem (Magyar Könyvklub kiadása 1993). Szentek Lexikona (Dunakönyv Kiadó 1994).

Jogi tanácsadás

Meghatalmazásokról

A gyakorlati életben nagyon sok esetben előfordul, hogy egyes személyek bizonyos eseményeknél, jogügyleteknél nem tudnak személyesen jelen lenni, és emiatt meghatalmazott által képviseltetik magukat.

A meghatalmazás előfordulhat jogi képviselettel kapcsolatos, illetőleg a magánélet más területein.

A jogi képviselet szabályait jogszabály írja elő, így nevezetesen: perben meghatalmazottként járhat el, a félnek az egyenes ágbeli rokona, annak házastársa, örökbefogadó és nevelő szülője, örökbefogadott és nevelt gyermek, testvér, házastárs, jegyes, a házastárs egyenágbeli rokona, valamint a testvér házastársa. További peres eljárásokban ügyvéd.

Nem lehet meghatalmazott az, aki tizennyolcadik életévét még nem töltötte be, akit jogerős bírói ítélet a közügyektől eltiltott, akit a bíróság jogerősen gondnokság alá helyezett. A meghatalmazást minden esetben írásba kell foglalni, az írásbeli meghatalmazást minden esetben eredeti példányban, vagy annak hitelesített másolati példányában kötelező az iratokhoz csatolni.

A meghatalmazásnak tartalmaznia kell: a meghatalmazó pontos adatait (név, asszonyoknál leánykori név, születési hely, idő, személyi igazolvány száma, lakcím), továbbá a meghatalmazott pontos adatait is (név, asszonyoknál leánykori név, születési hely, idő, személyi igazolvány száma, lakcím).

Különösen fontos, hogy a meghatalmazásból kitűnjön, hogy a meghatalmazott mire hatalmazza meg a meghatalmazottat, vagyis milyen cselekménynél járjon el helyette (pl. adásvételi szerződésnél a szerződés aláírására, illetőleg a vételár kifizetésére, vagy felvételére stb.). A meghatalmazás kiterjedhet teljes jogkörű képviseletre, vagy rész-cselekményekre is.

A meghatalmazás érvénytelen, amennyiben abból nem tűni ki annak dátuma. Az érvényességi feltétel meghatározása: hogy a meghatalmazó, illetőleg a meghatalmazott aláírását minden esetben két tanú nevével és lakcímével igazolja. A tanúknak nem feltétlenül szükséges tudniuk a meghatalmazás tartamáról, csupán azt igazolják hitelt érdemlően, hogy az aláírás a meghatalmazó, illetőleg a meghatalmazott személytől származik.

Amennyiben a felek között az ügy tárgyára vonatkozóan semmiféle ellentét nem mutatkozik, úgy **egy személy több meghatalmazott is képviselhet.** Ebben az esetben is feltétlenül nélkülözhetetlenek a meghatalmazás írásbeli és már fentebb említett feltételei. Polgári, illetőleg büntető perekben ügyvéd, vagy a jogszabály által meghatározott esetben jogtanácsos is eljárhat. A jogi képviseletben adott ügyvédi meghatalmazás az ügyvéd által készített nyomtatványon történik, ez a meghatalmazás akár a per teljes vitelére, vagy akár csak egyes perbeli cselekményekre korlátozódhat.

A perbeli meghatalmazásnak visszavonás, felmondás, vagy a fél halála folytán való megszűnése a bírósággal szemben a bíróságnak történő bejelentéstől az ellenféllel szemben pedig a vele való közléstől hatályos.

Ugrinné Dr. Katona Klára

Nyugdíjasok figyelem!

Az elhunytak után a visszamenőlegesen emelt összegű nyugdíjat igényelni kell a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságtól (1139. Budapest, Váci út 73.). A nyugdíjmelés azoknak jár, akiknek a nyugdíját (öregségi, rokkantsági, baleseti rokkantsági, özvegyi, szülői, vagy árvaellátást) 2000. január elseje előtt állapították meg. Ez alól van néhány kivétel. Felvilágosítás kérhető a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság információs 06-1-359-6650, vagy a 06-1-329-5032 telefonszámain.

Alapvető szabály, hogy az elhunytal közös háztartásban élő közeli hozzátartozó (pl.: házastárs, gyermek, testvér, unoka, nagyszülő, de élettárs nem!) írásos nyilatkozata, egyéb esetben az örökös a hagyatékátadó végzés alapján igényelheti a januárig visszamenőleges nyugdíjmelést.

Császárné Gyuricza Éva

Zarándoklat Rómába - Firenze, a reneszánsz bölcsője

2001. március 31 - április 6

Utazás: Neoplan típusú autóbusszal, WC, büfé

Szállás: 4 éj Rómában, 2 személyes, WC, zuhanyzós szobákban

Ellátás: önellátás

Részvételi díj: 48 000 Ft (tartalmazza az utazási költségeket, szállást)

Program:

- március 31. Indulás 8-kor Gyomaendrődről. Útközben az utasok csatlakoznak a csoporthoz. Folyamatos utazás kisebb megállásokkal.
- április 1. Érkezés a déli órákban Rómába. Szállás elfoglalása.
- április 2. Városnézés: Colosseum, Forum Romanum, Capitolium, Piazza Venezia, Igazság Szája.
- április 3. Vatikán, Szt. Péter Bazilika, Angyalvár, Szent Lépcső.
- április 4. Vatikáni Múzeum – Sixtusi Kápolna, Róma barokk szökőkútjai: Trevi Kút, Piazza Navona, Spanyol Lépcső.
- április 5. Reggel indulás Firenzébe. Firenzében városnézés: Dóm, Sta. Croce Templom, Uffizi Képtár, Ponte Vecchio. Este indulás Magyarországra.
- április 6. Érkezés a délutáni órákban.

A programok sorrendjének változtatási jogát fenntartjuk.

Az ár nem tartalmazza: biztosítást, múzeumi belépőket.

Belépődíjak: Sixtusi Kápolna: 18000,- líra/fő

Colosseum 10000,- líra/fő (kb. 1400 Ft)

Napijegy Rómában: 6000,- líra/fő

Jelentkezési határidő, valamint részvételi díj 50%-nak befizetése január 10-ig, a másik része február 20-ig.

Jelentkezés:

Szt. Imre Róm. Kat. Plébánia Gyomaendrőd Fő út 1.

Tel: 66/283-940 (Gyuriczáné Szabó Erzsébet)

Hivatali időben: 8^h-tól 12^h-ig.

Ülőhelyek a befizetés sorrendjében.

ÉPFE

**Építőipari Szakipari Festő Szolgáltató
Betéti Társaság vállalja:**

Közületi – vállalkozói és magán megrendelőinek
ÉPÍTŐIPARI – SZAKIPARI

munkáinak elvégzését.

Teljes körű ügyintézésel,
tervezéstől a kulcsátadásig.

ELLENŐRIZHETŐ REFERENCIÁKKAL

rendelkezünk Alföldön és Budapesten!

Hívja: 06-66-295-659 vagy 06-20-9367-514 számot.

Fax: 06-66-385-896

Cím: 5502. Gyomaendrőd, Juhász Gyula utca 34/1.

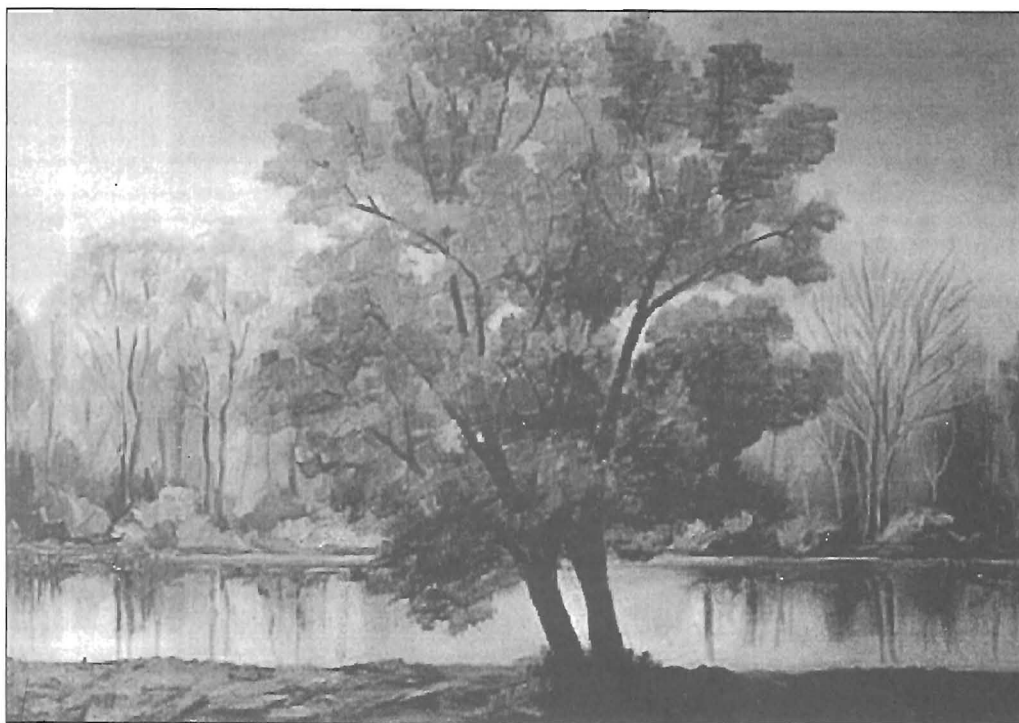
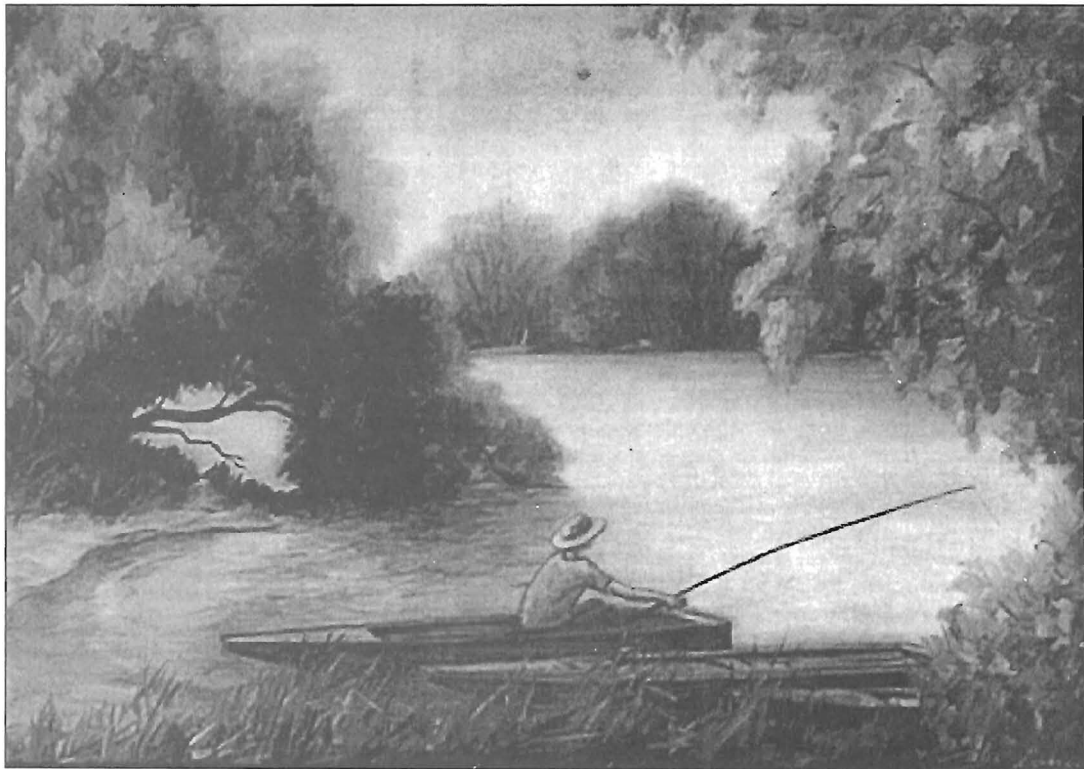
Körüljártam a határban...

Lapunk e havi számában – hazai események ismeretése kapcsán – többször visszatértünk a Magyar Kultúra Napjára. E napot volt hivatva megünnepelni a Katona József Művelődési Központban megnyílt Diószegi Bíró Ilona festőművész kiállítása. A művésznőt bemutatnunk nem kell, hiszen újságunkban többször ismertettük kiállításait, sikereit. A számtalan budapesti bemutató után, most otthon másodszor állt kedves közönsége elé tájképeivel.

A zsúfolásig megtelt teremben először a kedves pedagógus pár Molnár Albert és Oláh Gizella adott szép műsort verssel, zenével, énekkel. Majd Csapó Ildikó kulturális menedzser köszöntötte a megjelenteket és konferálta a műsort.

A kiállítást Dömötör János művészettörténész nyitotta meg. Megnyitó beszédében ismertette a művészeti korszakok jelentősebb irányait az olasz reneszánsztól napjainkig. Elérkezvén a Tiszántúli, az Alföldi festészethez, közelebbről a tájképfestészetet mutatta be, emlékeztetve egy Tornyai kiállításra, amikor egy paraszt ember úgy jellemezte a kiállítás képeit, „Körüljártam a határban”. Lona képein végigtekintve, jutott eszébe ez a mondat: „Körüljártam a

határban.” S valóban e tájképek bemutatják vidékünket a Körösök vidékét, annak csodálatos világát, a mozgó élet valóságában; napfelkeltekor, napfényben, viharban, télen, alkonyatkor, a vízi világ csodálatos fényeit. Érdekes volt a művészettörténész azon fejtegetése, mely az előttünk tornyosuló harmadik évezredről beszélt, arról hogy a művész többféleképpen fejezheti ki képeivel az emberiség pusztulásának vízióit; folyóparton kipusztult halak rémséges látványával, sötétlő viharral, fenyegető árnyakkal. Lona azonban képeivel azt mutatta meg, hogy mit veszíthetünk! A szép tájat, a

csodálatos emberi környezet. Otthonunkat, a földet, szűkebb környezetünket, otthonunkat, a Körösök varázslatos vidékét! Vigyázz ember, hogy mit teszel környezetteddel! Ne pusztítsd e csodálatos világot!

A kiállítás sajnos, igen rövid ideig volt nyitva, február 3-ig, de reméljük, hogy a művészeket iránt érdeklődők, a szépet szeretők megtalálják az alkalmat, hogy megtekinthessék.

Szerkesztőségünk további sikereket kíván a művésznőnek, s reméljük, hogy következő kiállításáról is hírt adhatunk kedves olvasóinknak.

Császár Ferenc

Búcsú az évszázadtól

Hazánk 1100 éves történelmében az elmúlt évszázad volt az egyetlen, amelyben három megszállás alól szabadultunk fel. Az első világháború után Habsburg-uralomnak lett vége, a második világháborúval a rövid, de kegyetlen nácizmus alól szabadultunk fel, míg 1990-ben a Szovjetunió katonái hagyták el az országot és a kommunista uralom omlott össze.

Az idegen megszállások abban hasonlók, hogy a megszálló hatalmak területet bitorolnak, népeket nyomnak el, és kiterjesztik saját hatalmukat. A fasizmus már a politikai ideológiáját is rákényszerítette az elnyomottakra, míg a Szovjetunió megszállása egy lépéssel tovább ment, és az embert, annak gondolatát, szándékát, cselekvését is megszállta.

1100 éves történelmünkben a volt Szovjetunió fél évszázados uralma volt az egyetlen, amely az ember belső világát is hatalmában tartotta. Az ember így nem saját maga formálta az életét, hanem őt formálta a rendszer; a véleménynyilvánítás szabadsága az ember egyik legnagyobb kincse - nem létezett, mert nyilvánosan mindenki csak azt mondhatta el, amit a rendszer a szájába adott; a személyi méltóságot nem igényelhetette, mert a kommunista rendszer csak a hasznosságát mérlegelte; felebaráti szeretet gyakorlásáról szó sem lehetett, mert ha valaki az üldözötteket védte ő lett üldözött.

Az ember véleményének szabad és félelemmentes kifejezésével, akaratának végrehajtásával formálja érvényesülését, egyéniségét és jellemét. A Szovjetunió elnyomása alatt eltorzult jellemek és egyéniségek szolgálták a megszállót és a Magyar Kommunista Pártot. Egy-egy megszállás után az ország közéletében az elmúlt korszakok nyomai fellelhetők. Egy-egy megszállás után az ország közéletében az elmúlt korszakok nyomai fellelhetők. Az első világháború befejezésével a megcsönkített ország népe a rettenetes szegénység, a pár hónapos kommunista uralom borzalmai után lassan magához tért, életosztőne, tehetsége és tisztessége segítette abban, hogy talpra álljon. Az ezer év példaképei erőt adtak: legyen független az ország és ne tartomány, a nép legyen szabad, és ne alattvaló, nyelvünket őrizzük meg, sőt erősítsük; ápoljuk Szent István örökségét a kereszténységet.

Kétségtelen, hogy az első háború utáni közel két évtizedes korszakban a Habsburg-megszállás nyomai a származási előnyökben, címek és rangok kiváltságában érezhetők voltak. Ezért a magyar élet új rene-

szanszát hozták a keresztény reformmozgalom vezetői és résztvevői, akik a külsőségek felretételével az ember belső értékének elismeréséért harcoltak.

Egyetemi hallgató koromban a munkásifjúsági gyűléseken meglepetve hallgatták, amikor azt mondtam. Az ember megítélésékor elsősorban az értéke az irányadó és nem a rangok, vagy a címek.

A keresztény reformmozgalom tagjai (KALOT, Katolikus Agrár Legények Országos Egyesülete, EMSZO, Egyházközségi Munkás Szakosztály, Hivatásszervezet, KIOE, Keresztény Ifjak Országos Egyesülete stb.) szinte forradalmi munkát végeztek az ember értékének felismeréséért. A második világháború vége felé - 1944-ben - megalakult a Demokrata Néppárt (DNP), amely a keresztény reformmozgalom politikai képviselője volt. Úgy véltük, hogy elérkezett annak ideje, hogy a kereszténydemokrácia elveit megvalósítsuk. 1945 januárjában kiadtuk „Debreceeni kiáltványunkat”, amelyben összegeztük politikai hitvallásunkat: az emberi jogok gyakorlása felebaráti szeretettel; a személyi méltóság megbecsülése; a család megerősítése; az iskolában a legmagasabb tudás mellett a nemzeti és keresztény értékek elsajátítása; esélyegyenlőség; szociális igazságosság.

Ezekkel az elvekkel indultunk az 1947-es országgyűlési választásokon, amit 820 ezer érvényes szavazattal meg is nyertünk. A Magyar Kommunista Pártnak számszerint több szavazata volt, de kiderült, azokat a hamis kék céduláknak felhasználásával szerezték meg.

A Demokrata Néppárt 1949-ben válaszúthoz ért, mivel Rákosi azt követelte, hogy a DNP itélje el Mindszenty József bíboros hercegprímást, akit akkor már a titkos rendőrség letartóztatott. Rákosi követelését a párt egyhangúlag elutasította, a hatvankét képviselőből egy sem hajtott fejet az önkénynek. A párt 1949 februárjában felüggesztette működését, és 1989 szeptemberében alakult újjá.

A kereszténydemokráciáról több mint negyven éven át nem lehetett beszélni és írni. két ifjú nemzedék nem hallott erről, tanulásuk és ismereteik köréből kiesett. (kiemelés: Szerk.)

Az 1990-ben a politikailag újjá éledő országban új pártok jöttek létre: Fidesz (Fiatal Demokraták Szövetsége) MDF (Magyar Demokrata Fórum), SZDSZ (Szabad Demokraták Szövetsége). A kisgazda pártot a régiek

alakították újjá, s mint fentebb írtam, a kereszténydemokrata pártot is.

A megszállás idejéből a Magyar Kommunista Párt (MKP) új néven, Magyar Szocialista Párt (MSZP) új vezetőséggel folytatta politikai tevékenységét. Ez a társadalmi békének és a demokratikus kibontakozásnak egyik legnagyobb akadálya, mert az MSZP gyökerei nem egy demokratikus rendszerbe nyúlnak vissza. Az idegen megszálló és az elnyomó MKP együttműködésének következménye, antidemokratikus együttélésük szűlött.

Az MSZP tíz év alatt sem tudott igazi szociáldemokrata párttá válni. A nemzet nagy történelmi eseményével, az 1956-os forradalommal és szabadságharcával a mai napig nem tudtak azonosulni. Az MSZP tehát magával a régi terheket; működését nem az építő bírálat jellemzi, hanem a hatalom mindenáron való visszaszerzése. Így munkája negatív, mert lényegében csupán kormányellenes tevékenységre összpontosít. Az MSZP és annak köreiben többször elhangzik, hogy ők a baloldali értéket képviselik. Úgy másfél éve a parlamenti ülésen megkértem a párt elnökét, mondja el, melyek azok a baloldali értékek, amelyeket pártjuk képvisel.

En röviden elmondtam a fentebb felsorolt kereszténydemokrata értékeket. A pártelnök válaszában meglepetésének adott hangot, mondván; csodálkozik, hogy én nem tudom, melyek a baloldali értékek, majd ígéretet tett, hogy elküldi nekem a szociáldemokrata pártok erre vonatkozó nemzetközi határozatát. A mai napig nem kaptam meg. Úgy érzem, hazánk az Európai Unió felé halad, így a kereszténydemokrácia programjának megvalósításával nemcsak hasznos tagok lehetünk, de kulturálisan és gazdaságilag megerősödünk.

A globalizálódó és elgépiesedő világban nagy a veszély, mert mi nem tudunk lelket lehelni a gépekbe, a gépek viszont lelketlenül tehetnek bennünket. A kereszténydemokrácia érvényesüléséért az ember értékének megbecsülésével és gyakorlásával, ha küzdelmekkel is, de eredményesen folytathatjuk munkánkat az új évezredben. (Kiemelés: Szerk.)

Varga László

FIDESZ-MKDSZ országgyűlési képviselő

(Megjelent a Magyar Nemzet 2000, december 29-i számában)

Meghívó

az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány az idén is megrendezi a Szent Imre Plébánia farsangi vacsoráját, mely 2001. február 10-én, szombaton este 18 órakor lesz az endrődi Közösségi Házban.

Szeretettel hívjuk és várjuk Önt, és kedves Hozzá-tartozóit. Jegyek kaphatók az endrődi plébánián.

GYERMEKCIPIŐ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)
Telefon: 06 60 485-788

Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig
Bio papucs, szandál, klumpa 18-41-es méretig

A hunyai templom eseményei

Miniszteri levél

Január első napjaiban levelet kaptam a Környezetvédelmi Minisztériumból. A levél név szerint nekem van címezve, mégis, úgy érzem, mindannyiunknak szól. A miniszter úr méltatja a hunyai templomépítést. Az, hogy ismét áll Hunya község temploma, az sok-sok ember érdeme, munkája, anyagi áldozata. Ezért az elismerés is mindenkinek szól. Ezért teszem közzé ezt a levelet.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG környezetvédelmi minisztere

*Iványi László plébános úrnak
Gyomaendrőd*

Tisztelt Plébános Úr! Kedves László Öcsém!

Engedd meg, hogy rendkívül zsúfolt napi teendőim okán elnézést kérjem, amiért nem tudtam eleget tenni a hunyai templomszentelésre szóló megtisztelő meghívásodnak.

A gyermeknevelés, a fáültetés és a templomépítés mind-mind olyan cselekedet, amelyek egyike sem nélkülözheti az ember Istenbe vetett rendíthetetlen hitét, s amelyek nélkül nem tudnánk a jövőbe bizakodva tekinteni.

A templomszentelés feletti elismerésemnek és örömömnek hangot adva úgy vélem, a Hunyán emelkedő új templom is azt bizonyítja, hogy a magyarság méltán emelt fővel, és megújult hittel léphet át az új évezred küszöbén a XXI. századba.

Isten új háza Hunyán is az emberek létező összetartását, adakozó önzetlenségét és hazaszeretetét szimbolizálja számomra csakúgy, mint nemzeti zászlónk piros-fehér-zöldje, azaz az erő, a hűség és remény hármassága.

Mind Neked, mind gyülekezetednek továbbra is sok erőt, türelmet és egészséget kívánva, fogadd őszinte elismerésemet és üdvözlétemet az új templom felszentelése alkalmából.

Szeretném ha tudnád – tudnátok, - hogy a szülőföldhöz való kötődésem mindig változatlan marad, az én hűségemre és segítőkészségemre mindig számíthattok.

Mindnyájuknak sikeres, boldog új esztendőt kívánva ölel Nagybátyád!

Budapest, 2001. január 2.

Dr. Turi-Kovács Béla

Szent László még Klimaj János művész műhelyében

Szent László szobra

2001. január 19-én elkészült a Szent László szobor is. A békésszentandrás Klimaj János fafaragó művész készítette fából, 180 cm. magas. Régi fényképek alapján próbálta megfaragni az eredetit. A szobrot Erdősi Tünde festette. Igen szépen sikerült. Igen munkaigényes volt, ezért nem készült el a templomszentelésre.

Február 10-én, szombaton délelőtt 10 órakor Mons. Szurovecz Vince esperes úr fogja megszentelni. Ez alkalomra a békésszentandrás hívek egy busszal zarándokolnak el Hunyára.

Toronyóra is lesz, a szerkezet már működik, hisz negyedóránként kongat, egész órákat is üti. Amikor jobb idő lesz, felkerülnek a számlapok és a mutatók is.

A televízió filmet is készített a hunyai templom sorsáról, mely február 5-én, hétfő délután lesz látható, a TV 1-en.

HÍREK ERDÉLYBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Nagyenyed története II. rész

Nagyenyed éghajlata, gazdasági, kereskedelmi és ipari viszonyai

Éghajlata:

A Maros völgyének nyugati oldalán fekszik a Toroczkó felől jövő nagyenyedi patak mellett, északnyugat felől a szőlővel borított Órhegy, így a város az abból észak fele nyúló heglánc által védve van a leghidegebb széláramlatoktól. Ezért Enyed éghajlatát szélcsend és enyhe levegő jellemzi főképpen. Évi középhőmérséklete +9 - +10 C. Legnagyobb hideg 1888. január 2-án volt: -32 C, a legnagyobb meleg +38 - +39 C, mint például 1909-ben is. Az 1980-1995-os években meghaladta a +40 C-t is.

Kereskedelme, ipara:

Ennél fogva a város határa és vidéke gyümölcs és gabonatermelésre kiválóan alkalmas. Bora, Pojnik és Batul almája országshíres. Szántója, termékeny réjtjei legelői az erdős hegyek aljában marhatenyésztésre valók. Kereskedelmi viszonyai mindazonáltal kevésbé fejlettek. Ennek oka egyfelől, a vasúti gócpontnak Tövisre helyezése, másfelől a környéki lakóinak (többségében oláhok) szegénysége, és részben alacsonyabb fokú műveltsége. Ipari viszonyai - ehhez képest - kedvezőbbek. Iparos polgársága városunk gazdasági-társadalmi életének számottevő tényezője volt 1990-ig, amikor a forradalom utáni változásokban tönkre ment a fémfeldolgozó vállalat is. Ma, magánkézben van, egy olasz cég pártfogásában.

Kiránduló és üdülőhelyei:

A várost az Órhegy (tenger felett 270-relatív 100 m.) uralja, melyről igen szép kilátás van a Marosmentére, s a nyugati hegyvidékre. Lábánál van a város elhelyezkedve. Az Órhegy keleti oldalán a Bethlen utca folytatása képpen nyúlik végig a Sétatér. E hely 1869-ben még személtérakó hely volt, de dicséretére legyen mondva az akkori vezetőségnek, egy olyan kellemes parkot létesített, melynek különösen a fenyves sétánya megnyerő. A Sétatér köröndjén van az a

Etnográfiai múzeum - Toroczkó

millenáris alkotás, mely az 1704-ben elesett diákok emlékét őrzi. A Sétatérrel szomszédos telken csinos villák kezdtek épülni. A Sétatérrel jól kezelt út vezet a **Bükkösláposra**, mely a város tulajdonát képező erdő, keresett kirándulási hely. Itt van a honvéd céllövő pálya is. Az Órhegy oldala s a város nyugati felén lévő dombok kitűnő szőlőtermő helyek. Szép kirándulóhely Enyedtől nyugati irányban 15 km-nyire a Kököz, e sziklaszoroson vezet az út **Toroczkószentgyörgyön** át az út úgy földrajzilag, mint etnográfiai érdekes Toroczkóra. Igen kellemes és könnyű kirándulási hely a 22 km-re fekvő Pilis. Ez az 1284 méteres hegy a környéken a legmagasabb. Innen Abruabánya felől me lehet közelíteni a búvópatakat és a remetei sziklaszorost. Nagyenyed kirándulóhelyei közé számíthatjuk **Marosújvárt**, melynek nagyon szépen kezelt sóbányája volt, és kellemes sósfürdője megérdemeli az átrándulást. A kommunizmus idején sajnos e szép hely tönkre ment. Mint történelmi emlék figyelemre méltó a **Miriszlóra** vezető út mellett Enyedtől mintegy hat kilométerre az alsófehérmegyei történelmi és régészeti társulat gyűjtésével emelt csataemlék, mely Bastának és seregének a Mihály vajda feletti győzelmét jelzi 1600 szeptember 18.-áról. Az országon továbbmenve érjük el a Tordaaranyos megye szélén fekvő **Décse** község alsó végén a decsei patakat, melynek partján állott az a két fűzfa, mely az 1704.-iki labanc kergetésben kifáradt enyedi diákok leszúrt fűzfadorongjaiból nőtt ki. Erről írta Jókai Mór a „Nagyenyedi két fűzfa“ című elbeszélését.

Bajusz Tünde

Az Alkotmánybíróság jogszerűnek ítélte két erdélyi egyházi ingatlan visszaadását.

BATTHYÁNEUM: közelebb a restitúcióhoz.

Jelentős lépés történt jan. 16-án a gyulafehérvári Batthyáneum és a temesvári Piarista Gimnázium tulajdonba helyezése ügyében. Románia Alkotmánybírósága mindkét épületről megállapította: a kormány jogszerűen szolgáltatta vissza tulajdonosainak. A kommunizmus idején a román katolikus egyháztól elkobzott ingatlanokat a 83/1999-es sürgősségi kormányrendelet juttatta vissza, ez ellen azonban két részről érkezett alkotmányossági kifogás. Az Erdélyi Római Katolikus Egyház egykori püspöke, Batthyányi Ignác által 1781-ben létrehozott könyvtárat az alapító 1798-ban adományozza „egyházának és Erdélynek“. Ezt a hagyatékot a Társadalmi Demokrácia Pártjának (PDSR) Fehér megyei szervezete úgy értelmezte, hogy -mivel a trianoni döntés nyomán Erdély Romániához tartozik- a könyvtár a román államot illeti meg. Emiatt a Ioan Rus elnök, jelenlegi prefektus vezette filiólé az Alkotmánybíróságnál emelt kifogást a kormányrendelet végrehajtása ellen. A gyulafehérvári római katolikus érsekség fellebbezését előzőleg a bíróság, a törvényszék és a táblabíróság is visszautasította, keddi döntése értelmében azonban az Alkotmánybíróság az egyház számára kedvező döntést hozott. Kozsokár Gábor alkotmánybíró elmondta, a pereskedések ezután a területi bíróságon folytatódhatnak.

Jakubinyi György gyulafehérvári római katolikus érsek kedden örömmel fogadta a taláros testület döntését, a további jogi procedúráktól pedig Komáromi Attila jogással egyeztetnek. „Sajnálatos, hogy az elmúlt időszakban folyamatosan félremagyaráztak Batthyány püspök végrendeletét, azt sugallva, hogy a történelmi és művészi értékű könyvtár román tulajdon lenne. Mi csak a jussunkat akarjuk, és bízunk benne, hogy isteni gondviseléssel visszakapjuk vagyunkunkat“ - szögezte le a gyulafehérvári érsek. Böcskei László a Temesvári Római Katolikus Egyházmegye vikáriusa a Krónikától értesült az Alkotmánybírósági döntésről. Mint megjegyezte, azért is sürgető a Piarista Gimnázium birtokbavétele, mert az épület állapota egyre romlik. A több épületből álló együttes a 20. század első évtizedében épült Székely László tervei alapján, és ma is Temesvár legrepresentatívabb komplexumának számít. Iskolából, szerzeteszárdából, templomból és könyvtárból áll. A templomot már 1971-ben visszakapta az egyház, az együttes többi épületét azonban csak a kormányrendelet juttatta vissza. A tényleges birtokbavétele a Politechnikai Műszaki Egyetem akadályozta meg, mely évtizedekkel ezelőtt költözött be. Az oktatási intézmény hasznát is húzta az épületegyüttesből, hiszen annak egyes részeit bérbé adta. „Eddig is arra törekedtünk, hogy folyamatosan vegyük át az épületet, előbb néhány termet, majd egy épületszárnyat - jegyezte meg Böcskei László. - Ez nem lehetetlen, hiszen az egyik épületszárny egyik emeletén működik a katolikus iskolánk, és a fölötté lévő emelet üres. Egyelőre mi is megtértek vagyunk a saját épületünkben, a tornatermet is csak nagy nehezen tudják a nálunk tanuló gyermekek használni.“

Közölte Bajusz Tünde a KRÓNKA nyomán.

Beszélgetés Bella Rózsa Pilinszky-díjas tanár grafikus művésszel

Kedves Rózsa, aki már a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének tagja vagy, munkáidból, bemutatódíróid, sikereidről, lapunk az elmúlt 7 évben rendszeresen beszámolt. Így olvasóink jól ismernek. Ezek azonban általában munkásságod méltatásáról szólnak. Kérlek, hogy most Te beszélj nekünk életutadról, iskoláidról, művészi pályafutásodról, ahogyan azt megélted.

„Endrődről elkerülve az általános iskola elvégzése után Orosházán, Szegeden és Pilisborosjenőn tanultam. Biológia – rajzszakos tanárként Kecskeméten, a 8 osztályos Bányai Júlia Gimnázium minden tanulójának én tanítom a rajzot és művészettörténetet. A rézkarcot nyári alkotótáborokban tanultam Kántor József és Prutkai Péter grafikusművészekről.”

Családodban jól nyomon követhető egy kifejezetten erőteljes művészi véna. Te mióta érzel művészi elhivatottságot?

„A rajzolás, festés, verselés, éneklés valóban mindennapos volt családjamban, s az ma is. Orosházáról a gimnáziumból vasárnaponként Hódmezővásárhelyre jártam át Fodor József művésztanárhoz tanulni, majd később munka mellett Endrődről Békéscsabára Mokos József nagybányai festőművészhez. A tanári és alkotói munkát nem tudom ketté választani, hiszen egyik a másikkal táplálkozik. Nem is éreztem eleinte művészi elhivatottságot, sokkal inkább egyfajta késztetést, hogy tanítványaimnak meg kell mutatnom a körülöttünk kavargó zajos világban a csendben meghúzódó, nem harsányan tolakodó szépet! Meg kell láttatnom, hogy ez adja az élet igazi minőségét, ez gyarapítja a lelket, ez mutatja az utat, aminek segítségével elkerülhetik a rosszat.”

Mi a véleményed a hitről? Legyen az Isten-hit, emberbe vetett hit, vagy akár

művészi hitvallás? Mit jelent neked a család?

„Egyet sohasem szabad elfelejtenünk: önmagunkban semmik vagyunk! A pályánkon a haladáshoz a saját erőnk kevés! Bármilyen feladatunk a világban, a tehetséget hozzá Istentől kaptuk. A támogatást pedig – ami legalább olyan fontos – a családtól. Én nagyon sok szeretetet kaptam életem során szüleimtől, nagyszüleimtől, rokonaimtól. Életem olyan szerencsésen alakult, hogy később legalább ennyi szeretetet, támogatást, odafigyelést, olykor persze kritikát is kaptam lányomtól Dinya Anikótól. Márton József nemcsak férjem, de társam is, a szó legnemesebb értelmében, ismerjük egymás gondolatát, s fontosnak is tartjuk azt. Nekem sokat jelent az, hogy 'nevellek, mert szeretlek' Léleekben erősít Réthy István tisztelendő úr is, tanításaiért mindig hálával gondolok rá. Fontos az egymásra való odafigyelés, ha nem megy el közömbösen azok mellett, akiket Isten utadba küld, ha segítesz rajtuk, az Neked ad erőt. Így többet kapsz, mint adtál, s köszönnivalód csak Neked van.

Csodálatos tanáraink voltak, ebben is szerencsés voltam. Míg hálás szívvel gondolok Márton Gábor bácsira, Vaszkó Irénke néniére, Német Eszterre is, ha ők nincsenek, s nem kérnek fel az Endrődi Füzetek illusztrációjára, talán nem indul ilyen dinamikus pályám se, hiszen amit addig ösztönösen éreztem azt azóta tudatosan és látva gondolhatom végig.”

Ha jól gondolom, nagyon fontos neked a szülőföld, annak megtartó ereje, gyökereid?

„Hazaúton most is szaporábban ver a szívem, amikor több kilométerről megpillantom az endrődi templom tomyát. Dr. Bánszky Pál egy kiállításom megnyitóján így idézte 10 évvel korábbi szavaimat 'bárhová kerülök, nem tudok elszakadni Endrődtől. A körös part igéze-

te bűvöletében tart. Az endrődi táj, az emberek akkor is döntően meghatározóak életemet, munkámat, amikor más táj szépsége kerül a vízszorra.' Így mondhattam, mert így érzek ma is. Felnevelő szülőfalum múltját, kultúráját, szokásait, s mind azt, amit egy endrődi tájszólással kiejtett szó felidéz bennem, a gyerekkort, az otthon illatát, színeket, tájat, örök életemre meghatározónak tartom.”

Mit tartasz művészetben a legfontosabbnak, mik voltak pályád legjelentősebb állomásai, milyen sikereket könyvelhetsz el, s vannak-e még beteljesületlen vágyaid, álmaid, ambícióid?

„Az alkotó bármely korban élt, saját korához akart szólni, de ha mondandója szava őszinte volt, az utókorak is érvényes üzenete! Petőfi szavait idézve:

Ha nem tudsz mást, mint eldalolni
Saját fájdalmod, s örömed,
Nincs rád szüksége a világnak,
Ezért a szent fát felre tedd.

Így szólhat a XXI. század emberéhez a Willendorfi Vénusz, vagy Szent István intelmei. Számomra a legfontosabb kifejező eszköz a vonal. A technika, amely minden mást kiszorított alkotói tevékenységemből, a rézkarc. Ez számomra a grafikai eljárások királynője. Itt komolyan meg kell küzdenem az anyaggal. Rézlemezekkel, savakkal, gyantával, karcoló eszközökkel. Én a fegyelmezett átgondolt, pontos munkát szeretem.

Nem érzem, hogy lettek volna főbb állomások. Egyforma örömet okozott minden elismerés, vagy szeretet, amivel kiállításaimat fogadták, pl. Pusztaszabolcsra, vagy amikor Egyiptomból kaptam faxot, hogy Gizában egy kiállítást a kulturális miniszter nyit meg, melyre szeretettel várnak (csak a képeim jutottak el). Legalább olyan meghatottságot éreztem, mint amikor az Interneten felfedeztem Erdélyben kiállított grafikáimat és életrajzomat, mint amikor budapesti önálló kiállításomat a TV 1 és a Duna TV is közvetítette. Eddig 22 önálló és 36 kollektív kiállításom szerepeltek munkáim, s nem érzem fontossági sorrendet a Japánban, vagy Kanadában tartottak között, vagy a között, amikor régi iskolámban Orosházán mutatkozhattam be valamikori, s mai diákoknak. 1993. szeptember 6-án kaptam meg Pilinszky János Alapítványdíját, s azért fontos ez nekem, mert alkotó-nevelő és művészi munkáért kaptam, de épp ilyen kedves szívennek a Gyomaendrődért Emlékplakett a szerkesztőkkel megosztva, amelyet az Endrődi Füzetek illusztrációjáért kaptam. Csak szép feladatokra vágyom, s erőre, időre, hogy ezeket teljesíthessem. További életemben az eddigi családi harmóniára vágyom, s arra, hogy kislányomnak, aki most írja diplomáját az endrődi nyelvjárásról, sikeres, boldog, békés élete legyen.”

Köszönöm a beszélgetést.

Marsiné Giricz Erzsébet

Temesvári magyar adás

Az ország délkeleti végében nem minden készülékben fogható a Bartók Rádió adása. Pedig, kár, hogy a közvélemény-kutató intézetek nem végeznek ilyen felmérést: ma már igen sokan a pártharcokról, országgyűlési perpatvarokról szóló hírek helyett sokkal szívesebben hallgatják Handel, Bach, Haydn, Mozart zenéjét. De azért némi vigasz jut a délkeleti országrész kirekesztettjeinek is.

A közelmúltban déli egy órakor egyszerre csak szokatlan magyar mondatok ütötték meg a fülem, hirtelen otthon éreztem magam. A hang kedves, üde, a hangsúly, a hanglejtés hibátlan magyar. A hírek után (amelyben Gorge Funar neve magyar szórenddel Funar Gorge volt) az RMDSZ egyik főtanácsosnője számolt be magyarországi, a Békés megyei Békésszentandrásán tartott találkozóáról, a Kárpát-medence az ő pontosítása szerint :Nagy-Magyarország (= történelmi Magyarország) Szent Andrásról elnevezett helységeinek összefoglalásáról. Megtudhattuk, hogy 14 ilyen nevű helység van: Erdélyben, Bánátban, Romániában 5 (s ezekből 4 helység el is küldte képviselőit), de van a felvidéken, - Szlovákiában -, s még az Ausztriához csatolt Őrvidéken, az un. Burgenlandban is. Tervezetet is készítettek a bánáti Temesszentandrás és Békésszentandrás testvérvárosi kapcsolatának kialakításáról.

A beszámoló után egy 35 évet ledolgozott nyugdíjas asszonnyal folytatott beszélgetést közvetítettek, akinek férje is nyugdíjba készül; két egyetemet végzett nagy lányuk, három és fél éves unokájuk van. Saját kifejezése szerint férjével „tengeti” életét: „a kereset éppen arra elég, hogy megéljünk belőle. Kétszer meggondoljuk, hogy megvesszük-e a szükséges gyógyszereket. Gondolkoznak, hogy esetleg kisebb lakásba költöznek; a helyi újságot még csak meg tudják venni, de a férj nyugdíjba vonulása után alighanem le kell mondani róla. Havonta egyszer jön össze a család ebédre, karácsonyra mindenki beszáll egy összeggel, hogy az ünnepi vacsora elkészülhessen. „Most Mikulásra kuporgatom a pénzecskémet, hogy az unokámnak vehessek valamit.” Karácsonyfa is lesz, mert „karácsonyfa nélkül nincs karácsony”.

A tudósítás után a Mikulással kapcsolatos tudnivalókat közölték a hallgatókkal. Ebből sok olyan kulturális adatot ismerhetünk meg, amelyekről a magyarországiaknak, sajnos, nemigen van fogalmuk: az Aradi Filharmonikusoknak van külön népi zenekara, Mikuláskor az Aradi Magyar Diákszövetség a Minorita-házban rendez műsoros délutánt; a Magyar-Csángó Szövetség a Tulipán könyvtárban látja vendégül a csángó népcsoportot iránt érdeklődőket. A sepi-szentgyörgyi Tamási Áron Színház vendégszerepel a városban (ti. Aradon) a temesvári Csiky Gergely Színház Lázár Ervin Négyszögletes kerekded című já-

tékát mutatja be. A másnapi adásból kiderült, hogy a Mikulás-járás az ajándékosztással már délelőtt megindult a Bartók Béla Líceumban. (Arról ki tudott, hogy ilyen nevű líceum is létezik Temesváron? Melyik iskola létesített vele testvériszkolai kapcsolatot? S ki tud a brassói Áprily Lajos Líceumról, az egykori katolikus főgimnázium épületében?) Sok-sok fontos magyar művelődési adat hangzott el a temesvári rádió nyelvileg és hangvételleben is üde, közvetlen, valóban közszolgálati adásában. Bárcsak az egész országban, az egész Kárpát-medencében fogható volna (s jó lenne, ha a hazai közönség is hallhatná szélesebb körben; az amerikai stílusú, bemondói hadarással szemben felüldülést jelenthetne számunkra) Városunkban jól fogható középhullámon, 13 és 14 óra között.

A magyar közszolgálati és szórakoztató adók bemondói, illetve szerkesztői is hallgathatnák a határon túli magyar adásokat a CIM hírtelevízió s egyéb külföldi műsorok szüntelen figyelése mellett. Hiszen bennünket az öböl háborúknál, a politikai perlekedéseknél, pletykáknál sokkal közelebről érintenek a magyar kultúra és a magyar népesség létének, megmaradásának körülményei a szomszédságunkban és a földgolyón. Egy későbbi adásban már 2001 évben hallhattuk egy kiváló egyetemi tanártól-demográfustól-népességkutatótól a temesvári Szórvány Alapítvány megalapítójától, hogy mind a magyar nemzettest részeinek érzik magukat, és az egyetemes kultúra, a magyar megmaradás kérdései foglalkoztatják őket. A megoldást ígérő közös európai uniós csatlakozásig ezt a ragaszkodó érdeklődést kötelességünk volna viszonzni: úgy, hogy nemcsak szólamokban valljuk hozzánk tartozóknak őket, hanem figyelemmel kísérjük rádióadásaikat, sajtójukat, és egész – sokszor a miénknél gazdagabb, színesebb – kultúrájukat, a szórványban hibátlanul megőrzött szép magyar beszédüket.

Szilágyi Ferenc

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

A kedvezményezett technikai száma:

0011

A kedvezményezett neve:

Magyar Katolikus Egyház

Tudnivalók:

Ezt a nyilatkozatot tegye egy olyan postai, szabvány méretű borítékba, amely a lap méretét csak annyiban haladja meg, hogy abban a lap elhelyezhető legyen.

Fontos!

Ahhoz, hogy a rendelkezése teljesíthető legyen, a borítékon az Ön nevével, lakcímével és adóazonosító jelét pontosan tüntesse fel!

Mária néni meséi

Mese a mesebeli mézeskalács házról II. fejezet

- Helyben vagyunk, komám! - fogta lassúbbra a lépést a hosszúlábú, és Matyi megnyugodva látta, hogy előttük tornyosodik már a tündér gyémántvára. Ha eddig elértek, itt már nem fenyegeti őket semmi veszedelem.

Így is lett volna bizonyosan, ha a kis szolgáló meg nem látja őket a konyha ablakából, ahol éppen borsót fejtett. Úgy megszeppent az orra előtt himbálózó kalaptól, hogy ijedtében a földre pottyantotta a borsóval teli tálat. A borsószemek szanaszét gurultak, s mert Nyakigláb éppen rájuk lépett, úgy kicsusszantották alóla a talpát, hogy nagyot nyekkenve hasra vágódott. Odakapott a kalapjához, nehogy Matykó lerepüljön róla, s ebből lett a galiba. A helyett, hogy elkapta volna, nagyot lódított rajta, s repült a kalap, repült egyenesen neki a tornyok sűrű erdejének.

Matyi váltig integetett, hogy nem lesz semmi baj, mert a legmagasabb torony tornácán ott üldögélt a királynő, a kezében meg ott csillog-villog a gyémántból faragott híres varázspálca. Abban majd ő ügyesen megkapaszkodik, s ott lesz, ahová igyekezett.

Úgy is lett, ahogyan mondta. Elkapta a pálcát, csak hogy, csak hogy nem ő maradt ott, ahogy elképzelte, hanem a pálca repült vele. Kipattant a királynő kezéből, és zúgva, bűgva sűvített, ki tudná, hogy hová!

Nyakigláb elhűlve bámulta, hogy repül a kalap, a kalap után Matykó, és leghátul a pálca. Panaszolta is erősen, hogy hetvenhét hegyen átjutott szerencsésen, s egy tányérnyi borsószem így csúffá tette őt.

Kacagott a kis szolgáló, kacagott a királynő, Nyakigláb meg nagy nekiribúsultan úgy elsorjázta rendben, szépen, miért is jöttek volna, hogy észre sem vette, nemcsak talpnak, de fejnek is bevált.

- No akkor, ha így áll a dolog, - mondta a királynő, - akkor most Hüvelyk Matyi helyett tűzd a kalapod mellé a gyémántvárat, és akár indulhatunk is a Rengeteg erdőbe. Ott aztán majd kitaláljuk, hogy mit is tehetnénk.

Kétszer sem kellett mondani. Szikrázott a gyémántvár Nyakigláb kalapja hegyében, amint nekilódult a sok hegynek, s hipp-hopp, máris átpattogott rajtuk.

A rengeteg erdőben volt nagy riadalom, amikor megérkeztek. Szempillantás alatt összeült a kupaktanács, és röpködött a sok sete-suta szó, akár a kaptárból szabadult méhraj. Mert Matykót hiába várták, nem talált haza a varázspálcával.

Okosakat mondani senki sem tudott, mert varázspálca nélkül fejetetejére fordult az egész mesevilág. Még a nap is a felhők mögé bújott, hogy ne lássa mekkora kár érte a királynőt. Sír is szegény olyan keservesen, hogy hamarjában egy gyöngyöző kis patak kigyózott a lába előtt. Amint nőtt, növekedett futni kezdett völgyön át, dombon át, hogy hírét vigye: oda lett a királynő sok szép tudománya.

- Elég kár, hogy egy varázspálcában tartotta! - jegyezte meg a róka, és a hangja szokatlanul komoly volt. El is pirult a királynő, mint az ébredő hajnal, és szégyenkezve lesütötte a szemét. No de fel is pattantotta a másik pillanatban. Nagyot toppantott gyöngyvirágcipellős aprócska lábával, és csengő hangon így szólt:

- Ne legyenek többé a tündérek tündére, ha ki nem sütöm, hogy mit is tehetnénk!

Kedves gyerekek, hogy mi történt ezután legközelebb elmesélem.

A mesét és a verseket írta: Iványi Mária

Téli csöndben

Búzamagok szundikálnak
Paplanpuha hő alatt,
Nem hallik a téli csöndben
Rigófütty, meg pitypalatty.
Jégvirágot ringat a szél
Csonttá fagyott ágakon,
De útra kész már a tavasz,
Bekopog egy szép napon.
Könnyet sírnak a jégcsapok,
Tócsák tükrén nap ragyog,
Búcsúztatják a vén telet
Pici virágcsillagok.
Am addig csak búzamagok,
Takarjanak hópihéket!
Almodjatok, míg a tavasz
Nem mondja, hogy Nyitnikék!

Rét felett és ég alatt

Rét felett és ég alatt
Szelíd szavú szél szalad.
Előle csak egyedül
Ördögsekér menekül.
Bogánckóró, sose félj!
Játszik veled csak a szél.
Örülj, hogy nem haragszik,
Így estére elalszik.
Rét felett és ég alatt
Reggelig már nem szalad.

Verébnóta

Ág hegyén ül a veréb,
Hintázik,
Akárhogy is fúj a szél
Nem fázik.
Fölborzolja a tollát,
Huj, huj, huj!
Úgy melegszik, ha a szél
Fúj, fúj, fúj.

1000 éve

velünk és értünk
a Magyar Katolikus Egyház

Adjuk-adónk 1%-át!

Köszönjük, hogy személyi jövedelemadójának 1 százalékával is támogatja Egyházunkat.
Ha Ön már megtette, adja tovább ezt a lapot rokonának, barátjának, ismerősének!

www.katolikus.hu

A személyi jövedelemadó 1%-ával kapcsolatban
ingyenesen hívható zöld szám: 06-80-203-661

irodalmi oldal

Régi szerelem

Kedves Olvasóink! Amikor ebből a novellából választottam részleteket, (hiszen a teljes megjelenés lapunk szűk keretei között nem lehetséges), eszembe jutottak áldott emlékü Máté barátunk szavai, amit az Endrődiek Baráti Körének 1998. évi májusi ünnepségén elnöki beszédében mondott: „Úgy szerettem Rodostót, hogy nem fedelhetem Zágont”. E szavai persze Endrődre voltak értendők. S most előttünk e novella, melyben ismét fellelhetjük e gondolatot.

Igen, Kedvesem régi szerelem a miénk!

Valamikor, lassacskán négy X-et is ér talán, ott arra délkeletre, ahol a háromból egybeszakadt Körös már a hajókat is elbírja a hátán, egy kis parasztfiú megjegyezte a nevedet, melyet még értelmének megfelelő rekeszébe sem karámozott, s azóta, bár olykor a megmérhetetlen eget rogyasztja reád látszólagos hűtlenség miatt, múltó pillanatra sem tud szabadulni bűvöletéből. Pedig nyilván először sem dicsémi hallott!

Te voltál a nemzeti kurzus bűnöse, ahonnan megvastagodva kerültek haza a cselédlányok. Ahol a négypengős búzaárat a boletta adójegyével toldották. Ahol felgyalogoló kubikusaink a Teleki tér csupasz földjén háltak. S ahonnan Rossz Paja azt a „francbetegséget” hozta, ami végett a felesége négy vak gyermeket szült egymás után. De Tőled hullámozott hozzánk az első bartóki-kodályi hang is, Basilides Mária az ormódi temetőről énekelt az Uhrin Péter bácsiék detektoros-fejhallgatós rádiójában. Tőled hozatták az első kerékpárt is, amivel Nepomuki Szent János kápolnájának száguldva lábát törte az öreg kántor, mert nem használta a féket. Fényeidet csillogták a karácsonyfák szaloncukorkái. De mindenek fölött Te voltál a betű, az írás, ami nekem tenyérmű darabkájaért is lebókoltam az útmenti árok lapulevelei közé.

Igen, Kedvesem, régi szerelem a miénk!

Iskolában táguló értelmem s négy szemnél is jobban láttató fantáziám napról napra és egyre inkább csodálta szépségedet, pedig csak hírért hallotta, s azt mondják mifelénk: Bolond az, aki látatlan lesz szerelmes! Mert én, ha behunytam a szemem, látatlan láttam Attila aquincumi várát, Kelehegyét, ahonnan varkocsos őseink a mélybe tisztították a magyarok szimfóniájára először figyelmeztető Gellért püspököt. Láttam Nagy Lajos udvarát, Mátyás reneszánszát, Rákos mezején seregelni Dózsa hadait. Láttam a török armányt, amit a Boldogasszony tomyára felsündörgött a müzsein. Láttam Petneházy óbester kurucainak rohamát, a jakobinusok porba hulló fejét a Vérmezőn, Széchenyit, amint kinézi a Lánchíd helyét, a Pilvax Petőfi-jét.

Régi szerelem a miénk, Kedvesem.

Még akkor sem tudtam elszakadni Tőled, amikor végleg megomlott a part. Irány Bécs, még inkább Wien nem érdemelte meg ez a város a magyar nevezeteket akkor, de mi addig ünnepeltük a Karácsonyt Piliscsabán, amikor a riadót kiabálták: Futás, mindjárt körbezárul a gyűrűl, addig tekergettük a kapcánkat, míg gyáva tisztjeink magunkra hagytak, s valóban összeért a két csillagos hadsereg ékje. S énfelem akkor is a Te fényeid derengtek az éjszakából a szülői szeretet pedig a szívembe világosította a reményt, mindig feléd tekingetve gyalogoltam, fogolysoron, Bajáig, onnan marhavagonokban rázkódtam Temesvárig, és ezt találgattam: vajon élsz-e! Hiszen kísérőink, ha olykor sikerült elhítenni velük, hogy nem vagyunk fritzek, mindig a szkoro kaput-ot mondták a neved után, később meg nálunk is szállást foglalt magának ez a kaput a temesvári fogolylágerben, a tífusz, verhas képében, s ekkor már ezt sem mondogatták többé. Inkább káromkodtak tehetetlenségükben.

Igen, Kedvesem, régi szerelem a miénk, pedig majdnem érendő voltam már, s évekkel túl szerelem megfejtett misztériumán is, amikor szépségedet először szemtől szembe láttam. Később, mint Erdélyt, ahonnan a hagyomány szerint felmenőim az Alföldre szakadtak a madéfalvi népiptás után. Később, mint Munkács várát, Kassát, később, Dickens nyomán felfedeztem Londont, Balzacén Párizst, Tolsztojen Pétervárt, Moszkvát, s a Puszták népe, a néma forradalom és a Viharsarok nyomán Magyarországot. Megjelent már néhány íráscskám, a Berettyó-parti kis diákvároska elismert fűzfapötétája voltam, csokornyakkendős alkalmi szónok, önképzőkori diákvezér, aki Veres Péterrel, Szabó Pállal, Sinka Istvánnal, Erdélyi Józseffel is kezét fogott, s akit a legnyálasabb alsós fika is Dezsőnek szólított, ragályos Szabó Dezső-rajongásom miatt.

Régi szerelem a miénk, Kedvesem, megmért, kipróbált szerelem, s ezért kizárólagos birtoklásra sem törekszik már. Elviselek egymást időnként megkísértő mégrégibb szerelmeit is. Te azt, hogy engem a viharsarki szülőföldemhez is hozzákapcsolnak a drága élők, és áldott emlékü holtak, akik közt porrá omlani szeretnék. Ahogy a Szépvölgyhöz annyira hasonlatos Erdélyhez a távoli eredet nosztalgiaja, számtalan jó barát kötöz, és nyelvem termőtalaja, a folklór. S én cserébe ezekért elviselem azt, hogy egyszívű vagy mindenkihez. Falánkságodban a fél országot a kötényed alá csalogatod, mert az ott lévő ötödét keveselled, s még azoktól az unatkozó idegenektől sem vonod meg magad, akik hivalgó pénztárcájuk jussán visszaélnek vendégszereteteddel. Elviselem mindezt, mert tudom, hogy azért nekem se jut kevesebb Belőled.

Tímár Máté

(Részletek a Hazai Harangszó című kötetből)

Az ablak teszi a házat

**MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETEKRE IS.**

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

Ízes ízek

Február, disznóvágáshoz

Hütyü

Kolbász csináláskor, ha a következőképpen ízesítjük, „hütyü”-t kapunk. Keze-
lése pontosan ugyanaz, mint a kolbászé.

A kolbásznak való anyagot ledaráljuk a szokásos módon. 4 rész só, 2 rész
őrölt zöldbors, 1 rész édespaprika, 1 rész csípős paprika, 1 rész őrölt szegfű-
szeg, 1 rész majoránna, 1 rész őrölt kömény, 3 rész borsikafű hozzágyúrás-
sával készül a töltelék. Ízlés szerint változhat a mennyiségarány. Leginkább
sültkolbászként ízletes.

Seidl Ambrus

TÁJSZÓ-TOTÓ

Mit jelentenek Endrődön az alábbi szavak?

Január havi rejtvényünk helyes megfejtése:

2-2-1-2-X-X-2-2-1-X-2-2-1-2

Szerencsés megfejtőnk: Oszlács Péterné Kilián tér 35.
könyvjutalmat nyert. Atvehető szerkesztőségünkben.

NÉPI MONDÁSOK AZ IDŐJÁRÁSRÓL

Február

2-án. Ha fénylik a gyertyaszentelő, ízket szedd elő! (Ha süt a nap, nagyobb hideg jön.)
19-én Ha Zsuzsanna napján megszólal a pacsirta, vége a télnek.
22-én Ha ködös Péter, üszkös a fészek. Ha Péter hideg, marad is a hideg.
24-én Mátyás jeget tör, ha talál, jeget csinál, ha nem talál.

Szólások

Nem eszi meg a kutya a telet.
Napnyugtakor, ha vörös az ég alja, másnap erős szél lesz.
Fúj, esik, kavár, úgy lesz tavasz hamar.

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1.a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes kör-
nyezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak,
díszebéddel összekötött értekezletek, kon-
ferenciák, találkozók rendezése mérsékelt
árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az
étterem speciális kívánság szerinti menü el-
készítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető
óránként 1.500.-forintért.

Telefon: 06-20-9520-243.

NŐI CIPŐT A GYÁRTÓTÓL!

A KLASSZIKUS MODELLEKTŐL A MAI
DIVATIG SZÉLES VÁLASZTÉKBAN
KÍNÁLJUK TERMÉKEINKET.

GELLAI LÁSZLÓ CIPŐGYÁRTÓ

GYOMAENDRŐD, FŐ ÚT 140/2 • TEL: 06-66-283-359

Corvo bianco

Corvo Bianco Schuh Bt.
Cipőipari Bt.

5502 Gyomaendrőd, Fő út 14.

☎/Fax (66) 386-896

☎ (30) 9457-148

Női, Leányka-, és Fiú- cipőgyártás

A TURUL CIPŐ KFT

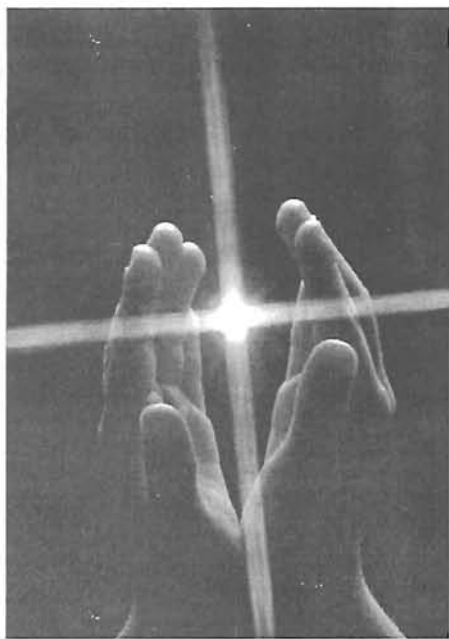

Felvételre keres varrónőket, cipő-
felsőrész-készítőket és cipő gyártókat
gyomaendrődi, dévaványai és kamuti
telephelyeire, tartós munkára, jó kere-
seti lehetőséggel.

Vidékről bejárást térítjük, vagy
megoldjuk.

Érdeklődni lehet: 66/386-251 telefo-
non Oláh Ferencnél

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múlnak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

DANCSÓ ÁRPÁD, aki a Berzsényi utca 7. sz. alatt lakott, január 18-án életének 75 évében hosszas betegség után, s mégis váratlanul elhunyt. Gyászolják: felesége, fiai és azok családja, a rokonok és az ismerősök.

CZIKKELY BOLDIZSÁR, Bocskai u. 43. sz. lakos, múlt év december 29-én életének 78. évében váratlanul eltávozott az élők sorából. Gyászolják gyermekei és azok családja, rokonai és ismerősei.

ÖZV. CSUVÁR ISTVÁNNÉ FEKÉCS REGINA, aki a Bocskai u. 19/1. alatt lakott, január 14-én életének 80. évében rövid szenvedés után átadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják gyermeke és családja, a rokonság és az ismerősök.

FROLYÓ MÁTYÁSNE PARÓCZAI ESZTER, aki a Balassi út 23-ban élt, január 9-én életének 95. évében rövid szenvedés után az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: unokái és családja, a rokonok és az ismerősök.

GYURICZA MÁTÉ JÓZSEF, aki a Bem utca 3. sz. alatt lakott, január 17-én életének 61 évében rövid szenvedés után elhunyt. Gyászolják: édesanyja és felesége, leányai és családja, rokonai és ismerősei.

GYURICZA VINCE, január 5-én életének 76. évében rövid szenvedés után elhunyt. Gyászolják: testvérei és családja, rokonai és ismerősei.

ÖZV. GELLAI JÓZSEFNÉ SZUROVECZ JULIÁNNA, aki az Apponyi út 40. sz. alatt élt, január 20-án életének 75. évében hosszas betegség után földi pályafutása végéhez ért. Gyászolják: gyermeke és családja, elhalt gyermeke családja, rokonok és ismerősök.

GELLAI JÓZSEF, aki lakott a Szabadság út 2. sz. alatt, múlt év december 30-án életének 90. évében hosszas betegség után lelkét az Úrnak ajánlotta, testét a porladó föld fogadta be. Gyászolják: fiai és azok családja, a rokonok és az ismerősök.

GONDA BOLDIZSÁR, aki a Rákóczi u. 2/1 sz. alatt élt, múlt év december 28-án életének 76. évében hosszas betegség után eltávozott az élők sorából. Gyászolják: felesége, hozzátartozói, rokonai, ismerősei.

ÖZV. JANCSÓ JÓZSEFNÉ DOBBLER MÁRIA, aki a Kálvin J. utca 69. sz. alatt élt, január 15-én életének 81. évében hosszas betegség után visszaadta lelkét Teremtő urának. Gyászolják: gyermekei és azok családja, a rokonok és az ismerősök.

KORCSOK IMRE, aki az Ugari u. 17-ben lakott, január 16-án életének 83. évében váratlanul befejezte földi pályafutását. Gyászolják: a család, a rokonok és az ismerősök.

KURILLA AMBRUSNÉ TÍMÁR MARGIT, aki az Erkel utca 24. sz. alatt lakott, január 5-én életének 84. évében hosszas betegség után az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják gyermekei és családja, rokonai és ismerősei.

KRAMMER GYÖRGYNÉ IZSÓ PIROSKA, aki a Vörösmarty út 9. sz. alatt élt, december 22-én 55 éves korában rövid szenvedés után eltávozott az élők sorából. Gyászolják: férje, gyermekei, testvérei és családja, a rokonok és az ismerősök.

LÚCZ TIBOR, aki a Micsurin út 30/1. sz. alatt élt, január 1-én 56 éves korában hosszas betegség után elhunyt. Gyászolják: felesége, gyermekei, a rokonok és az ismerősök.

OLAH FERENC, aki Selyem út 49-ben élt, múlt év december 20-án 74 éves korában hosszas betegség után s mégis váratlanul megtért Teremtőjéhez. Gyászolják: felesége, gyermekei és családja, a rokonok és az ismerősök.

PALOTÁS LÁSZLÓNÉ SZILÁGYI PIROSKA, aki a Háztartási Bolt dolgozója volt, lakott a Tompa utca 22. sz. alatt, múlt év december 26-án rövid szenvedés után 82 évesen befejezte földi pályáját. Gyászolják: fia és családja, rokonai és ismerősei.

ÖZV. PAP LÁSZLÓNÉ ROJIK MARGIT IRÉN, aki a Sugár út 31-ben élt, múlt év december 21-én 91 éves korában rövid szenvedés

dés után visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: fia, a rokonok és az ismerősök.

ÖZV. PAPP IMRÉNÉ MÁRTON JOLÁN, aki, a Budai Nagy Antal utca 38. sz. alatt élt, múlt év december 26-án 78 éves korában hosszas betegség után elhunyt. Gyászolják: gyermekei és családja, a rokonok és az ismerősök.

PELYVA MÁTYÁS, aki a Könyves Kálmán utca 10. sz. alatt lakott, múlt év december 31-én 66 éves korában hosszas betegség után az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: felesége és gyermekei és azok családja, rokonai és ismerősei.

PEREI LÁSZLÓ, aki a Zrínyi utca 41-ben élt, január 15-én 82 éves korában hosszú szenvedés után az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: felesége, gyermekei és családja, rokonai és ismerősei.

RACZ JÁNOS, aki a Kör út 50. sz. alatt élt, január 6-án 61 éves korában rövid szenvedés után váratlanul befejezte földi pályáját. Gyászolják: felesége, gyermekei és családja, rokonai és ismerősei.

SALAMON ISTVÁN, aki II. ker. Páskomi út 2. sz. alatt élt, múlt év december 23-án 40 éves korában rövid betegség után elhunyt. Gyászolják: édesanyja, húga és családja, a rokonok és az ismerősök.

TAKACS TIVADAR, aki a Blaha L. út 6. sz. alatt élt, múlt év december 15-én 71 éves korában hosszas betegség után eltávozott az élők sorából. Gyászolják: felesége, gyermekei és azok családja, a rokonok és az ismerősök.

TIMAR MÁTYÁS, aki lakott a Sugár út 76. sz. alatt, január 3-án 89 éves korában hosszú betegség után megtért Teremtő urához. Gyászolják: Leánya és családja, rokonai és ismerősei.

ÖZV. VÉHA JÁNOSNÉ PÁPAI ILONA, aki lakott Hársfa utca 20. sz. alatt, január 12-én 91 éves korában rövid szenvedés után megtért Teremtő urához. Gyászolják: gyermekei és családja, a rokonok és az ismerősök.

EMLÉKEZÉS

Vaszkó Máté a jó férj, édesapa és nagypapa halálának 1 éves évfordulójára.

Beteg szívedet két marokkal szórtad.
Atdál szeretetet jónak is meg rossznak.
Neked picit öröm, halvány kis nevetés,
Inkább sok kín jutott, könny és szenvedés.
Hiányod kibírhatatlan, elviselni nehéz!
Örökre megmarad szívünkben az emlékezés.

Bánatos feleséged, leányod és unokáid.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Gárdonyi Géza:

Útra készülés
(részlet)

Hiszen tudom, hogy kell szenvedniök,
kell sírniük, kell vezekelniök,
ezért jöttek ők is a föld színére.
A sárbatévedt kócsag is fehérre
mossa tollát, mielőtt hazatérne
s így száll az égbe, hófehér ruhában...
Az ember mosdik könnye harmatában.

A
KERTBARÁT
KÖR
ÜZENI...

Gyümölcsfák koronájának gondozása

A gyümölcsfák koronáját évente, nyugalmi állapotban kell átvizsgálni és a szükséges teendőket elvégezni. A sűrűsítő, felesleges vesszőket, valamint azokat amelyek a korona belseje felé tartanak, metsszük ki! El kell távolítani a beteg, törött koronarészeket, a vízajtásokat, a fa tövéből előbújt sűrű tősarjakat. Ezek a sarjak elszívják a vízben feloldott ásványi sókat. Ezáltal gyengítik a fát, kihatnak a termés növekedésére. A koronának nem szabad sűrűnek lenni, hanem szellősnek. A sűrű koronában nehezebben érik a termés, kisebb lesz, sőt kevesebb termés képződik. A növényi és állati kártevőknek búvóhelyeül szolgál. A sűrű lombzat felfogja a permetlevet, s ezáltal kevésbé hatékony lesz permetezésünk.

Idős, elhanyagolt fák korona ritkítása nagyobb odafigyelést igényel. Az ilyen fák koronájából nem szabad ágat kivágni, mert sok lombot veszít, s ez csökkenti a fa élettevékenységét. Ha sok ágat vágunk ki az ilyen idős fák koronájából, akkor az táplálkozási zavart okoz, s nagyon sok vízajtást hoz. Az elhanyagolt, idős fák koronájának rendbe hozását nem egyszerre, hanem részletekben 2-3 év alatt kell megritkítással elvégezni. Az eltávolítandó ágat töben kell lefűrészelni, hogy csonk ne maradjon vissza, de ugyanakkor arra is ügyeljünk, hogy mélyen ne vágjunk be a fa törzsébe. Az így keletkezett sebet éles késsel simára faragjuk le. Azért, hogy a sebek gyorsabban hegedjenek, olomecetes olajfestékkel kenjük be. Ez által meggátoljuk a gombák által történő fertőzést is. Ezt a műveletet a következő évben is végezzük el, addig, amíg a sebek be nem hegedtek.

A fatörzsről a korona vastagabb ágaiból az elhalt és hámló kérget kaparóval (készülhet vasból, fából) kaparjuk le. Vigyázzunk azonban arra, hogy a fa élő részeiben kárt ne tegyünk. A fa elhalt kérge alatt különféle növényi és állati élősködők vannak, és a jó idő beálltával kifejlődnek, átalakulnak, szaporodnak. Ilyenek a mohák, zuzmók, rovarok áttelelő bábjai, penészgombák- szaporító szervei (spórák). Az ágakban található összeaszalódott gyümölcs múmiákat szedjük le.

Aki rendszeresen elvégzi a télvégi lemosó permetezést, az említett mechanikai munkálatokat, annak kevesebb kártevője lesz a vegetáció folyamán.

A gyümölcsfák ifjítása

Az ifjítás alatt a gyümölcsfa koronájának erős visszavágását értjük. Ezt akkor szoktuk végezni, ha a fa koronája előregedett, gyümölcstermesztésre alkalmatlan. Ugyanakkor törzsük, gyökérzetük egészséges. Ilyen esetben 30-40 éves fák is gondos kezelés mellett megifjithatók.

A fa ifjítására akkor is szükség lehet, ha a téli fagy nagy kért okozott a koronában. Sok esetben tapasztalni, hogy a házi kertekben sűrűn ültették a fákat, és összeérnek a fakoronák, ezáltal elveszik egymástól a napsugarakat, sőt egyes fák felnyurgultak, felkopaszodtak. Az ifjításnál a fák koronáját, korára való tekintettel, kétharmadára, felére fűrészeljük le. Fialat fákat erősebben, mint az idősebbeket. Az ágakat elhajlásnál, szétágazásnál könyökben kell eltávolítani. Azért ezeken a helyeken, mert itt található a legtöbb rejtett rügy. A visszavágással e rügyek fejlődését idézhetjük elő. Az ágcsomkokon visszamaradt gallyakat hagyjuk érintetlenül. A nyár folyamán a rejtett rügyekből vízshajtás fejlődik. Ezekből a legerősebbeket, jó irányba fejlődőket hagyjuk meg a korona kialakítására, a többi metszőollóval a nyár folyamán vágjuk le. Az így kialakított (vízshajtásból) korona 3-4 év múlva teremni fog.

A gyümölcsfa lassú fejlődését, gyors előregedését, fokozott termés-csökkenését a talaj műveletlensége, trágya, öntözés, mechanikai, kémiai védekezés hiánya okozza.

Túl sűrű korona:

A korona belsejében az árnyékolt rész nagy, így a termőfelület kicsi.

Helyesen ritkított korona:

Az árnyékolt rész kisebb, a termőfelület nagy.

Szőlőtőke szaporítása

Akinek kertjében a szőlősorából hiányzik töke, bujtással pótolhatja. A tavaszi metszéskor az üres hely mellett lévő tökét ne metssze meg, hagyja meg a hosszú vesszőket, amely bujtásra szolgál majd. Erről a szaporítási módról a legközelebbi (márciusi) számban olvashatnak.

Hunya Alajos

**AGRO
ÁRUHÁZ**

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

**KÉSZÜLJENEK FEL A TAVASZI
MUNKÁKRA!**

Ajánlataim:

- ◆ tasakos vetőmagok, zöldségek
- ◆ kukorica vetőmagok DEKALB - KISKUN
- ◆ virágmagok, virághagymák, rózsatövek
- ◆ lemosó vegyszerek
- ◆ műtrágyák, virágföldek
- ◆ Gumicsizmák, kerti szerszámok

VÁROSUNK Gyomaendrőd * Megjelenik havonta. * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Felelős szerkesztő: Császár Ferenc, 5502 Gyomaendrőd,

Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323 * Szerkesztők: Bajusz Tünde, Császárné Gyuricza Éva, Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi Mária, Marsiné Giricz Erzsébet, Márton Gábor, Stark László * Felelős kiadó: Vaszkó András * MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. *

HU ISSN 1586-3689 * készült: 66/283-358 Pelyva

Interneten: <http://www.szikszi.hu/isk/gellert/> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu